

PROJPRZEM MAKRUM S.A.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2019 ROKU**

Bydgoszcz, 31 marca 2020 roku

Spis treści

Wybrane dane finansowe.....	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku.....	5
Zysk (strata) na jedną akcję.....	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 roku.....	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.....	8
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.....	9
Zasady Polityki Rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.....	10
1. Informacje ogólne.....	10
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	10
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej.....	10
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	11
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	11
5.1. <i>Profesjonalny osąd</i>	11
5.2. <i>Niepewność szacunków i założeń</i>	13
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.....	17
6.1. <i>Oświadczenie o zgodności</i>	17
6.2. <i>Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego</i>	17
7. Zmiana polityki rachunkowości i porównywalności danych.....	18
7.1. <i>MSSF 16 Leasing</i>	18
8. Istotne zasady (polityka) rachunkowości.....	20
8.1. <i>Wycena do wartości godziwej</i>	20
8.2. <i>Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej</i>	20
8.3. <i>Rzeczowe aktywa trwałe</i>	21
8.4. <i>Nieruchomości inwestycyjne</i>	21
8.5. <i>Aktywa niematerialne</i>	22
8.6. <i>Wartość firmy (Goodwill)</i>	23
8.7. <i>Leasing</i>	24
8.8. <i>Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych</i>	25
8.9. <i>Koszty finansowania zewnętrznego</i>	25
8.10. <i>Aktywa finansowe</i>	26
8.10.1. <i>Utrata wartości aktywów finansowych</i>	28
8.10.2. <i>Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczające</i>	28
8.11. <i>Zapasy</i>	29
8.12. <i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności</i>	29
8.13. <i>Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych</i>	30
8.14. <i>Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne</i>	30
8.15. <i>Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania</i>	30
8.16. <i>Rezerwy</i>	31
8.17. <i>Świadczenia pracownicze</i>	31
8.18. <i>Płatności w formie akcji</i>	31
8.19. <i>Przychody</i>	31
8.19.1. <i>Przychody z tytułu umów z klientami</i>	31
8.20. <i>Podatki</i>	35
8.21. <i>Zysk netto na akcję</i>	36
9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości.....	37
9.1. <i>Pozostałe</i>	37
10. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane a nie weszły jeszcze w życie.....	40
10.1. <i>Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji</i>	40

11.	Informacje dotyczące segmentów działalności.....	41
12.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	45
13.	Przychody i koszty.....	45
14.	Zmiany w umowach.....	48
15.	Podatek dochodowy.....	50
16.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	52
17.	Aktywa niematerialne i Wartość Firmy.....	53
18.	Nieruchomości inwestycyjne.....	56
19.	Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.....	57
20.	Zapasy.....	58
21.	Należności i pożyczki.....	59
21.1.	<i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....</i>	<i>60</i>
22.	Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych.....	61
23.	Rezerwy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.....	62
24.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	63
25.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	64
26.	Inne istotne zmiany.....	64
26.1.	<i>Kapitałowe papiery wartościowe.....</i>	<i>64</i>
26.2.	<i>Sprawy sądowe.....</i>	<i>65</i>
26.3.	<i>Zobowiązania warunkowe.....</i>	<i>65</i>
26.4.	<i>Zobowiązania inwestycyjne.....</i>	<i>66</i>
26.5.	<i>Kapitał własny.....</i>	<i>66</i>
26.6.	<i>Zarządzanie kapitałem.....</i>	<i>67</i>
26.7.	<i>Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....</i>	<i>68</i>
26.8.	<i>Zysk przypadający na jedną akcję.....</i>	<i>68</i>
27.	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania, zobowiązania leasingowe.....	68
28.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	72
28.1.	<i>Ryzyko stopy procentowej.....</i>	<i>72</i>
28.2.	<i>Ryzyko walutowe.....</i>	<i>73</i>
28.3.	<i>Ryzyko cen towarów.....</i>	<i>74</i>
28.4.	<i>Ryzyko kredytowe.....</i>	<i>74</i>
28.5.	<i>Ryzyko związane z płynnością.....</i>	<i>75</i>
28.6.	<i>Ryzyka pozostałe COVID-19.....</i>	<i>77</i>
29.	Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej uprawnionej do badania sprawozdań finansowych.....	78
30.	Świadczenia pracownicze.....	78
30.1.	<i>Programy akcji pracowniczych.....</i>	<i>78</i>
30.2.	<i>Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....</i>	<i>78</i>
30.3.	<i>Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia</i>	<i>79</i>
30.4.	<i>Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS</i>	<i>79</i>
31.	Instrumenty finansowe.....	80
32.	Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych.....	81
33.	Działalność zaniechana.....	81
34.	Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	81
34.1.	<i>Jednostka stowarzyszona.....</i>	<i>84</i>
34.2.	<i>Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem.....</i>	<i>84</i>
34.3.	<i>Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi.....</i>	<i>84</i>
34.4.	<i>Pożyczka udzielona członkowi Zarządu.....</i>	<i>84</i>
34.5.	<i>Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....</i>	<i>84</i>
35.	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej.....	84
35.1.	Wynagrodzenie wypłacone lub należne Członkom Zarządu oraz Członkom Rady Nadzorczej.....	84
36.	Struktura zatrudnienia.....	85
37.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	86

Wybrane dane finansowe

Wyszczególnienie	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
	tys. PLN		tys. EUR	
Sprawozdanie z całkowitych dochodów				
Przychody ze sprzedaży	124 089	116 577	28 847	27 369
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	8 620	9 928	2 004	2 331
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	8 591	8 583	1 997	2 015
Zysk (strata) netto	7 080	7 164	1 646	1 682
Zysk na akcję (PLN)	1,18	1,20	0,28	0,28
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,3016	4,2595
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	4 039	19 178	939	4 502
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(11 078)	(9 817)	(2 575)	(2 305)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	8 189	(8 348)	1 904	(1 960)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	1 005	1 018	234	241
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,3016	4,2595
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	166 873	149 261	39 186	34 712
Zobowiązania długoterminowe	11 948	3 152	2 806	733
Zobowiązania krótkoterminowe	56 547	51 221	13 279	11 912
Kapitał własny	98 378	94 887	23 102	22 067
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	X	X	4,2585	4,3000

Pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu okresów kurs ten wyniósł:

01 stycznia do 31 grudnia 2019: 1 euro = 4,3016

01 stycznia do 31 grudnia 2018: 1 euro = 4,2595

Pozycje bilansowe przeliczono wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu dni bilansowych kurs ten wyniósł:

31 grudnia 2019: 1 euro = 4,2585

31 grudnia 2018: 1 euro = 4,3000

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Wyszczególnienie	nota	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	11	124 089	116 577
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		123 010	114 243
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		1 079	2 334
Koszt własny sprzedaży	11	101 305	96 663
Koszt sprzedanych produktów i usług		100 194	93 654
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		1 111	3 009
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		22 784	19 914
Koszty sprzedaży	11	4 996	3 853
Koszty ogólnego zarządu	11/13	12 737	11 650
Pozostałe przychody operacyjne	13	5 754	6 944
Pozostałe koszty operacyjne	13	1 716	9 413
Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	13	(469)	7 986
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		8 620	9 928
Przychody finansowe, w tym:	13	1 776	488
- odsetki od obligacji	13	592	-
Koszty finansowe	13	1 805	1 833
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		8 591	8 583
Podatek dochodowy	15	1 511	1 419
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		7 080	7 164
Zysk (strata) netto		7 080	7 164
Inne całkowite dochody			
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu		-	-
Całkowite dochody		7 080	7 164

Zysk (strata) na jedną akcję

Wyszczególnienie	nota	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
<i>z działalności kontynuowanej</i>	26.8		
- podstawowy		1,18	1,20

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 roku

Aktywa	nota	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa trwałe			
Wartość firmy	17	28 620	28 620
Aktywa niematerialne	17	2 464	2 889
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	27	5 297	-
Rzeczowe aktywa trwałe	16	20 817	21 116
Nieruchomości inwestycyjne	18	15 283	16 571
Inwestycje w jednostkach zależnych	22	14 286	10 886
Należności i pożyczki	21	1 212	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	26.1	8 000	-
Pozostałe należności długoterminowe	21	734	1 013
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15	-	-
Aktywa trwałe		96 713	81 095
Aktywa obrotowe			
Zapasy	20	27 445	25 925
Aktywa z tytułu umów	14	6 068	9 711
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	21	22 186	23 814
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	21	220	-
Pożyczki	21	728	4 728
Pochodne instrumenty finansowe	28.2	357	-
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	26.1	6 597	5
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	86	103
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26.7	2 612	1 604
Aktywa obrotowe		66 299	65 890
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	19	3 861	2 276
Aktywa razem		166 873	149 261

Pasywa	nota	31.12.2019	31.12.2018
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	26.5	5 983	5 983
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		49 959	49 959
Kapitał zapasowy		2 933	4 357
Kapitały rezerwowe		31 644	26 644
Zyski zatrzymane:		7 859	7 944
- zysk (strata) z lat ubiegłych		779	779
- zysk (strata) netto		7 080	7 165
Kapitał własny		98 378	94 887
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	24	6 671	-
Leasing	27	3 035	952
Pozostałe zobowiązania	25	273	546
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15	1 674	1 382
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	30	295	271
Zobowiązania długoterminowe		11 948	3 152
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	25	23 111	22 906
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	259
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	24	26 821	17 840
Leasing	27	1 323	2 391
Pochodne instrumenty finansowe		-	58
Zobowiązania z tytułu umowy	14	1 411	3 819
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	30	3 242	3 045
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	23	639	903
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		56 547	51 221
Zobowiązania razem		68 495	54 373
Pasywa razem		166 873	149 261

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

Wyszczególnienie	nota	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.01.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		8 591	8 583
<i>Korekty:</i>			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	13	981	2 403
Wycena aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		208	4 179
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych	22	(3 400)	4 900
Amortyzacja aktywów niematerialnych	13	436	436
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	13	1 015	-
Zmiana wartości godziwej aktywów (zobowiązań) finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat		43	-
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych		(1 043)	(4 980)
Zysk (strata) ze sprzedaży nakładów nieruchomości inwestycyjnych		(4)	-
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży		817	-
(Zysk) strata ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych		26	(30)
Wycena instrumentów pochodnych		357	470
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		(272)	(20)
Koszty odsetek		131	663
Przychody z odsetek		(792)	(150)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek		42	(1 185)
Inne korekty		-	47
Korekty razem		(1 455)	6 733
Zmiana stanu zapasów		(1 520)	(10 470)
Zmiana stanu należności	32	(5 098)	23 195
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw	32	4 233	(8 370)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych		(247)	(1 081)
Zmiana stanu należności/zobowiązań z tytułu umów		1 235	2 752
Zmiany w kapitale obrotowym		(1 397)	6 026
Zapłacony podatek dochodowy		(1 698)	(2 162)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		4 039	19 178
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych		(60)	-
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	16	(8 282)	(1 453)
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych		(638)	-
Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych		631	-
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych; wpłaty oraz dopłaty do kapitału	22	-	(12 455)
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	18	8 138	4 927
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	21	9 818	6 299
Pożyczki udzielone	21	(6 943)	(7 276)
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych	26.1	(14 000)	-
Otrzymane odsetki	21	258	140
Otrzymane dywidendy		-	1
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(11 078)	(9 817)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		22 465	6 570
Spłaty kredytów i pożyczek	24	(6 663)	(5 826)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		(3 165)	(1 848)
Odsetki zapłacone		(858)	(663)
Dywidendy wypłacone		(3 590)	(6 581)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		8 189	(8 348)
Przepływy pieniężne netto razem		1 150	1 013
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		1 005	1 018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		1 604	583
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		(145)	5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	26.7	2 612	1 604

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Wyszczególnienie	nota	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 1 stycznia 2019 roku		5 983	49 959	4 357	26 645	7 944	94 887
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2019							
Dywidendy - z zysku za 2018 rok	12	-	-	-	-	(3 590)	(3 590)
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał zapasowy - zysk za 2018 rok	12	-	-	3 575	-	(3 575)	-
Przekazanie kapitału zapasowego na kapitał rezerwowy na nabycie akcji własnych	12	-	-	(5 000)	5 000	-	-
Razem transakcje z właścicielami		-	-	(1 425)	5 000	(7 165)	(3 590)
Całkowity dochód za okres od 01.01 do 31.12.2019 roku						7 080	7 080
Zysk netto za okres od 01.01. do 31.12.2019 roku	26.8					7 080	7 080
Saldo na dzień 31 grudnia 2019 roku		5 983	49 959	2 933	31 644	7 859	98 378

Wyszczególnienie	nota	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 1 stycznia 2018 roku		5 983	49 959	897	36 403	1 064	94 305
<i>Zmiany zasad (polityki) rachunkowości - wpływ wdrożenia MSSF 9</i>				-	-	-	-
Saldo na dzień 1 stycznia 2018 roku		5 983	49 959	897	36 403	1 064	94 305
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2018							
Dywidenda z zysku za 2017 rok		-	-	-	-	(6 581)	(6 581)
Pokrycie straty za 2016 rok z kapitału rezerwowego		-	-	-	(4 645)	4 645	-
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał zapasowy - zysk za 2017 rok		-	-	1 460	-	(1 460)	-
Przekazanie kapitału rezerwowego na kapitał zapasowy		-	-	2 000	(2 000)	-	-
Razem transakcje z właścicielem		-	-	3 460	(6 645)	(3 396)	(6 581)
Całkowity dochód za okres od 01.01 do 31.12.2018		-	-	-	-	7 165	7 165
Przeniesienie kapitału z aktualizacji wyceny nieruchomości inwestycyjnej do zysków zatrzymanych		-	-	-	(3 112)	3 112	-
Saldo na dzień 31 grudnia 2018 roku		5 983	49 959	4 357	26 644	7 944	94 887

Zasady Polityki Rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

PROJPRZEM MAKRUM S.A. („Spółka”, „Emitent”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Plac Kościeleckich 3, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

W dniu 26 lipca 2019 roku w raporcie bieżącym nr 12/2019 Emitent poinformował, że zgodnie z podjętą uchwałą przez Zarząd Spółki nastąpiła zmiana adresu siedziby na adres: 85-033 Bydgoszcz, ulica Plac Kościeleckich 3.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000024679. Spółce nadano numer statystyczny REGON 002524300.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- produkcja konstrukcji metalowych PKD 2511.Z,
- produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych PKD 2529.Z,
- naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych PKD 3311.Z,
- instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia PKD 3320.Z,
- działalność w zakresie specjalistycznego projektowania PKD 7410.Z.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 31 marca 2020 roku.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Na dzień 31.12.2019 roku skład Zarządu PROJPRZEM MAKRUM S.A. przedstawiał się następująco:

- Piotr Szczęblewski	Prezes Zarządu
- Dariusz Szczęchowski	Wiceprezes Zarządu

W dniu 27 maja 2019 roku Pan Andrzej Goławski złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku skład Zarządu Spółki przedstawiał się następująco:

- Piotr Szczęblewski	Prezes Zarządu
- Dariusz Szczęchowski	Wiceprezes Zarządu
- Andrzej Goławski	Wiceprezes Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2019 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Dariusz Skrocki	Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Sławomir Kamiński	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Piotr Fortuna	Sekretarz Rady Nadzorczej
- Rafał Jerzy	Członek Rady Nadzorczej
- Sławomir Winiecki	Członek Rady Nadzorczej
- Marcin Marczuk	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 25 września 2019 roku Pan Sławomir Kamiński poinformował o rezygnacji z pełnionej funkcji członkostwa w Radzie Nadzorczej z dniem odbycia najbliższego Walnego Zgromadzenia Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Dariusz Skrocki	Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Sławomir Kamiński	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Piotr Fortuna	Sekretarz Rady Nadzorczej
- Rafał Jerzy	Członek Rady Nadzorczej
- Sławomir Winiecki	Członek Rady Nadzorczej
- Marcin Marczuk	Członek Rady Nadzorczej

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe PROJPRZEM MAKRUM S.A. zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 31 marca 2020 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu jednostki osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania oraz powiązane z nimi noty i ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań:

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Dokonując reklasyfikacji aktywów do kategorii aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Spółka ocenia stopień prawdopodobieństwa sprzedaży tych składników w okresie jednego roku od dnia reklasyfikacji. Reklasyfikacji dokonuje się jedynie w przypadkach, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Spółka sporządza plany sprzedaży własnego majątku nieoperacyjnego. Szczegóły dotyczące aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zostały przedstawione w nocie 19.

Klasyfikacja umów leasingowych

Szczegóły dotyczące osądu dotyczące Leasingu zostały zaprezentowane w nocie nr 7 i 8.7.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe

W odniesieniu do instrumentów finansowych, dla których odpisy szacuje się dla całego życia instrumentu, Spółka nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczą znaczącą transakcją. W konsekwencji szacunki odpisów na oczekiwane straty kredytowe są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 3 lat.

Szczegóły dotyczące dokonanych odpisów na oczekiwane straty kredytowe i przyjęte założenia zostały przedstawione w nocie nr 21.1.

Utrata wartości Goodwill – wartość firmy

Spółka dokonuje oceny przesłanek utraty wartości firmy (Goodwill) oraz znaku towarowego MAKRUM o nieokreślonym okresie użytkowania, które powstały w związku z nabyciem i połączeniem ze Spółką MAKRUM Project Management Sp. z o.o, w oparciu o własny osąd i przeprowadzony obowiązkowy test na utratę wartości, który przeprowadzany jest co najmniej raz w roku, a w przypadku zidentyfikowania przez Zarząd Spółki przesłanek utraty wartości aktywów, to wówczas test wykonywany jest na każdy dzień sprawozdawczy na który zostały zidentyfikowane przesłanki utraty wartości. Podstawą testu są prognozy zdyskontowanych przyszłych przepływów finansowych dla ośrodka generującego przepływy pieniężne do którego została przypisana wartość firmy (segment konstrukcji stalowych). Informacje o wynikach przeprowadzonych przez Spółkę analiz zostały zaprezentowane w nocie 17.

Wycena wartości nieruchomości inwestycyjnych

Spółka dokonuje wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych w oparciu o posiadane wyceny niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własny osąd zmiany warunków rynkowych i innych parametrów istotnie wpływających na wartość, zgodnie z przyjętą polityką wyceny nieruchomości inwestycyjnych.

Utrata wartości aktywów trwałych i obrotowych

Spółka dokonuje oceny przesłanek utraty wartości aktywów trwałych i obrotowych w oparciu o posiadane wyceny niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własny osąd zmiany warunków rynkowych i innych parametrów istotnie wpływających na wartość. W przypadku zaistnienia przesłanki utraty wartości w stosunku do wcześniejszych wycen lub kosztu nabycia dokonywane są odpisy aktualizujące wartość tych aktywów. Więcej na ten temat opisano w nocie 8.11.

Przychody z umów z klientami

Zastosowana w MSSF 15 metoda pięciu kroków wymaga od Spółki zastosowania szeregu subiektywnych ocen wpływających na wielkość ujawnionych przychodów. Oceny te dotyczą zarówno terminu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia jak i ceny transakcyjnej.

W przypadku zobowiązań do wykonania świadczenia, które Spółka spełnia w miarę upływu czasu (segment konstrukcje stalowe) stosuje się metodę opartą na ponoszonych nakładach. Przychody w tym przypadku rozpatrywane są proporcjonalnie do ponoszonych nakładów, a Spółka dokonuje oceny zgodności poniesionych nakładów z przyjętym budżetem związanym z danym zobowiązaniem do wykonania świadczenia oraz ocenę prawdopodobieństwa osiągnięcia planowanego przychodu.

Podstawą przyjęcia metody opartej na ponoszonych nakładach jest przeświadczenie Spółki, iż ta metoda najlepiej obrazuje przekazanie odbiorcom dóbr i usług z uwagi, iż prawo do dochodzenia wynagrodzenia za świadczone zobowiązanie i jego wysokości jest nierozzerwalnie związana z udokumentowanymi nakładami. Wykonywane przez Spółkę produkty i usługi w ramach segmentów konstrukcje stalowe powstają na bazie indywidualnych projektów i nie mają alternatywnego zastosowania tzn. nie mogą być zaferowane i sprzedane innym klientom. W ocenie Spółki, na bazie warunków umownych i ogólnych warunków współpracy Emitent posiada prawo do uzyskania wynagrodzenia za wykonane prace w proporcji w jakiej zostały wykonane.

W przypadku zobowiązań do wykonania świadczenia spełnianych przez Spółkę w określonym momencie (segment systemy przeładunkowe oraz pozostałe), przy ocenie momentu uzyskania przez klienta kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami kieruje się zarówno faktem fizycznego przekazania dobra lub wyświadczenia usługi jak i uwarunkowaniami prawnymi (np. momentem ustalenia prawa do zapłaty lub przejścia tytułu prawnego na nabywcę).

Przy określeniu ceny transakcyjnej Spółka opiera się przede wszystkim na zapisach umów (umów indywidualnych, ogólnych warunków zamówienia itp.) z klientami i ich analizie ekonomiczno-prawnej, oceniając czynniki wpływające na ewentualną zmienność wynagrodzenia, prawo do wynagrodzenia dodatkowego lub uwzględnienie innych czynników jak zmianę wartości pieniądza w czasie itp. Podział możliwej do uzyskania ceny transakcyjnej na poszczególne zobowiązania do wykonania świadczenia (jeżeli występuje więcej niż jedno zobowiązanie) dokonywany jest w oparciu o analizę cen rynkowych na podobne dobra i usługi, a w przypadku trudności w dokonaniu takiej oceny na podstawie poniesionych nakładów. To samo dotyczy także elementów wynagrodzenia zmiennego (np. upustów). Szczegółowy opis wpływu standardu na działalność Spółki znajduje się w notcie 8.19.1.

5.2. Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian niebędących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Przyjęta na koniec roku 2019 metodologia nie uległa zmianie, w porównaniu do metodologii przyjętej do szacowania rezerw na świadczenia pracownicze w 2018 roku. W okresie sprawozdawczym nie zmieniły się wskaźniki finansowe będące podstawą szacunku na koniec grudnia 2019 roku.

Założenia przyjęte do ustalenia wysokości rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych zostały przedstawione w notcie 30.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych (w tym wartość firmy)

Na każdy dzień bilansowy PROJPRZEM MAKRUM S.A. dokonuje oceny przesłanek utraty wartości rzeczowych składników trwałych i wartości aktywów niematerialnych. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia wskazujące, iż mogło nastąpić obniżenie możliwych przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania przesłanek utraty wartości ustalana jest wartość odzyskiwalna.

Na dzień bilansowy sporządzane jest sprawozdanie finansowe. Wartość rynkowa aktywów (kapitalizacja) była niższa od wartości księgowej aktywów netto. Zarząd Spółki dokonał analizy wyników finansowych poszczególnych segmentów za rok sprawozdawczy oraz planowane wyniki segmentów w kolejnych okresach, a także planowane przyszłe przepływy pieniężne i na podstawie przeprowadzonej analizy nie stwierdził utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.

Kurs akcji Spółki na rynku regulowanym w dniu 30 grudnia 2019 roku wynosił 13,30 PLN za jedną akcję co odpowiada kapitalizacji Spółki na poziomie 79,6 mln PLN (80.9% aktywów netto Spółki)

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości wynikającymi z MSR36 jedną z przesłanek do rozpoznania utraty wartości aktywów jest sytuacja, gdy kapitalizacja rynkowa Spółki jest niższa od jej wartości aktywów netto.

Zarząd Spółki uważa, iż kapitalizacja rynkowa nie przesądza o utracie wartości aktywów Spółki z uwagi na:

- w subiektywnej ocenie Zarządu niskiej efektywności polskiego rynku kapitałowego,
- niską wartość obrotów akcjami Spółki na GPW w Warszawie – całkowita wartość obrotu akcjami Spółki na GPW w roku 2019 wyniosła 1,5 mln PLN (średnio wolumen to 353 sztuk akcji)
- stabilną sytuacją rynkową Spółki popartą pozytywnymi wynikami Spółki za lata 2017-2019,

Zarząd Spółki przejrzał wycenę aktywów oraz zobowiązań Spółki i stwierdził co następuje:

- 25,83% aktywów netto to segment konstrukcji stalowych dla którego przeprowadzono test na utratę wartości ze względu na alokację wartości firmy i test został opisany w nocie 17 informacji dodatkowych. Test nie wykazał utraty wartości zaangażowanych aktywów;
- 9,16% aktywów netto (nie wchodzących w segment konstrukcji) wycenianych jest w wartości godziwej wg operatów, bo są to przede wszystkim nieruchomości inwestycyjne;
- pozostałe aktywa to przede wszystkim aktywa finansowe, gdzie Zarząd Spółki nie widzi utraty wartości.

W związku z powyższym Zarząd Spółki uważa, że nie ma przesłanek utraty wartości i nie przeprowadził testu.

Spółka przeprowadziła ponadto obowiązkowe testy na utratę wartości aktywów niematerialnych (wartość firmy, znak towarowy o nieokreślonym okresie użytkowania). Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa niematerialne (segment konstrukcji stalowych). Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 17.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są do wartości godziwej i kwalifikowane do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej. Przy wycenie wartości godziwej wg metody porównawczej uwzględnia się cechy danej działki takie jak: położenie i ekspozycja, sąsiedztwo, infrastruktura techniczna, dostęp komunikacyjny, wielkość, kształt i status planistyczny, którym nadaje się odpowiednie wagi.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Utrata wartości inwestycji w jednostki zależne oraz pożyczek i należności udzielonych jednostkom powiązanym

Zarząd Spółki dokonuje analizy przesłanek utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych uwzględniając złożoność i mnogość powiązań pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej PROJPRZEM MAKRUM S.A., wzajemnych sald pożyczek, należności i zobowiązań na różnych poziomach Grupy. W analizie odnosi się w pierwszej kolejności do wyników operacyjnych i związanych z tym prognozami przepływów finansowych generowanych przez poszczególne podmioty zależne i powiązane oraz poddaje ocenie posiadane przez podmioty zależne aktywa. Wyniki przeprowadzonych analiz zostały przedstawione w nocie 21.1 oraz 22.

Spółka dokonała analizy przesłanek utraty wartości inwestycji w jednostkę zależną PROMStahl Polska Sp. z o.o. biorąc pod uwagę takie pozycje jak: udziały, pożyczki i należności. Dokonując oceny utraty wartości wskazanych aktywów wzięto pod uwagę wysokość aktywów netto tej spółki zależnej, po uwzględnieniu odpisów aktualizujących dokonanych w tej spółce zależnej. Ponadto powzięto założenie, że spółka zależna będzie prowadzić działalność handlową, która przy uwzględnieniu zastosowanych cen będzie w stanie pokryć koszty związane z funkcjonowaniem i będzie generować dodatnie przepływy pieniężne. Spółka dokonała wyceny wartości użytkowej posiadanych udziałów spółki PROMStahl Polska Sp. z o.o. i na jej podstawie dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów o kwotę 3.400 tys. PLN.

W stosunku do spółki PROJPRZEM Budownictwo Sp. z o.o. i PROMStahl GmbH nie stwierdzono przesłanek utraty wartości inwestycji w jednostki zależne.

Wyniki przeprowadzonego testu w spółce zależnej zostały opisane w notcie 22.

Odpisy aktualizujące zapasy

Zarząd dokonał odpisów aktualizujących wartość zapasów. Założenia przyjęte do ustalenia wysokości odpisów aktualizujących jak i same odpisy aktualizujące zostały przedstawione w notcie 20.

Na dzień bilansowy Spółka ustala, czy nie nastąpiła utrata wartości zapasów wskutek niemożliwości wykorzystania w procesie produkcji lub sprzedaży po cenie przewyższającej wartość księgową. W takich przypadkach Zarząd w oparciu o indywidualną analizę dokonuje kwantyfikacji odpisu aktualizującego mającego na celu doprowadzenie wyceny zapasów do wartości możliwej do uzyskania ze sprzedaży. Zarząd ponadto weryfikuje te zapasy, które nie zostały wykorzystane w procesie produkcji przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. W takim przypadku nie rotujące zapasy również zostają objęte odpisem aktualizującym do momentu ich ewentualnego zużycia w procesie produkcji.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Amortyzację wylicza się dla wszystkich środków trwałych z pominięciem gruntów oraz środków trwałych w budowie, przez oszacowany okres ekonomicznej przydatności tych środków, używając metody liniowej, z uwzględnieniem wartości rezydualnych, przy zastosowaniu następujących rocznych stawek amortyzacji:

- *budynki i budowle 2,5-10,0%*,
- *maszyny i urządzenia 4,5-30,0%*
- *środki transportu oraz pozostałe 4,5-30,0%*.

O ile Spółka nie ma wystarczającej pewności, że na koniec okresu leasingu uzyska tytuł własności przedmiotu leasingu, ujęte aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania lub okres leasingu.

- *PWUG 1,4%, - pozostały okres ekonomicznej użyteczności wynosi 71 lat;*
- *budynki i budowle 2,5-10,0%*,
- *maszyny i urządzenia i pozostałe 10-40%*,
- *środki transportu 20-50%*.

Umowy o usługę budowlaną

Spółka dokonuje pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania w odniesieniu do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianego w miarę upływu czasu (kontrakty budowlane). Metoda zastosowana przez Spółkę do takiego pomiaru wymaga szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Spółki, kwota przychodu zostałaaby zmniejszona o 0,4 mln PLN.

Niepewność związana z utworzonymi rezerwami

Spółka tworzy rezerwy na prawdopodobne zobowiązania, które jest w stanie w sposób wiarygodny oszacować w tym w szczególności rezerwy na naprawy gwarancyjne, które są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych ze sprzedanymi wyrobami i świadczonymi usługami.

Informacje na temat utworzonych rezerw zostały zaprezentowane w notce 23.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Spółki.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 *Podatek dochodowy* w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Jednostka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny niektórych aktywów trwałych (nieruchomości inwestycyjnych, pochodne instrumenty finansowe), które zgodnie z MSSF wyceniane są według wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych PLN, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości.

W roku 2020 pojawiło się ryzyko pogorszenia koniunktury w następstwie rozprzestrzeniającej się pandemii koronawirusa wywołującej chorobę COVID-19, rozprzestrzeniające się w Polsce oraz Europie. Zagrożenie to, w przypadku splotu niekorzystnych okoliczności, którego nie jesteśmy na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego w stanie ocenić, może spowodować ograniczenie zakresu prowadzonej przez Spółkę działalności co w konsekwencji może mieć wpływ na przyjęte założenie kontynuacji działania. Ponadto w związku z ryzykiem przesunięcia terminów realizacji zawartych już kontraktów lub opóźnieniem planów dotyczących zawierania kolejnych kontraktów na 2020 rok, a także możliwym wstrzymaniem prowadzenia działalności w wybranych segmentach Spółki, Zarząd przeanalizował negatywne scenariusze mogące mieć wpływ na kontynuację w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zarząd podjął szereg działań zmierzających do ograniczenia wpływu epidemii na sytuację finansową Spółki. Szczegółowe informacje zawarte zostały w notce 37 dotyczącej zdarzeń po dniu bilansowym.

Pomimo istotnych zagrożeń związanych z chorobą COVID-19, Zarząd nie identyfikował istotnej niepewności związanej z kontynuacją działalności na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji i ocenił, iż przyjęte przy jego sporządzeniu założenie kontynuowania działalności przez Emitenta jest właściwe.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

7. Zmiana polityki rachunkowości i porównywalność danych

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku i później.

Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing („MSSF 16”).

Pozostałe nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2019 roku, nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

7.1. MSSF 16 Leasing

Wpływ MSSF 16 na sprawozdanie z sytuacji finansowej (zwiększenie /(zmniejszenie)) na dzień pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 roku:

<i>Aktywa</i>	<i>na dzień 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Korekta MSSF 16</i>	<i>na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)</i>
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	0	9 289	9 289
Rzeczowe aktywa trwałe	21 116	-7 340	13 776
Aktywa razem	149 261	1 949	151 210

<i>Pasywa</i>	<i>na dzień 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Korekta MSSF 16</i>	<i>na dzień 1 stycznia 2019 roku</i>
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>			
Leasing	952	1 694	2 646
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>			
Leasing	2 391	255	2 646
Pasywa razem	149 261	1 949	151 210

Na koniec 2018 roku Spółka posiadała umowy leasingu ujęte w sprawozdaniu finansowym w ramach rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 7.340 tys. PLN. Na dzień wdrożenia MSSF16 wartość tych aktywów została przeklasyfikowana do pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”. Zobowiązania finansowe od tych umów były ujęte w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2018 roku w wartości 3.343 tys. PLN. Na dzień wdrożenia wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań leasingowych wzrosła o kwotę 1.949 tys. PLN.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, hal produkcyjnych, maszyn oraz samochodów, co szerzej opisano w notcie 27.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Spółka wdrożyła MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Spółka oszacowała, że nowy standard będzie miał istotny wpływ na jej sprawozdanie finansowe. Na koniec 2018 roku Spółka była leasingobiorcą w 3 umowach leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy hal i powierzchni administracyjnych zawartych na okresy od 2 do 4 lat, na podstawie których przysługuje jej prawo do użytkowania w wartości 279 tys. PLN. Pozostałe umowy leasingu operacyjnego dotyczyły samochodów, których umowy zawarte są głównie na okres dwuletni. Wartość prawa z tych umów jest na wartość 236 tys. PLN. Prócz powyższych umów, Spółka posiadała prawa wieczystego użytkowania gruntów (PWUG), do którego ma zastosowanie nowe zasady ujmowania leasingów. Wartość PWUG na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosiła 1.432 tys. PLN.

Spółka wdrożyła MSSF 16 przy zastosowaniu zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. bez przekształcania danych porównawczych, z ujęciem łącznego efektu pierwszego zastosowania standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania. Ponadto Spółka zastosowała następujące dopuszczone przez standard rozwiązania praktyczne:

- wartość prawa do korzystania z tytułu wszystkich umów sklasyfikowanych uprzednio przez Spółkę jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17 na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 została ustalona w kwocie zobowiązania z tytułu leasingu skorygowanego o opłaty i przedpłaty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania,
- w ramach podejścia portfelowego dla wszystkich umów leasingu samochodów Spółka zastosuje jedną stopę dyskontową,
- umowy, których okres leasingu kończy się w 2019 roku, Spółka ujmuje jako koszty metodą liniową w okresie leasingu.

Spółka dokonała następujących założeń przy kalkulacji wpływu MSSF 16 na sprawozdanie finansowe:

- przyjęta stopa procentowa do 4,5 p.p.
- długość okresu najmu dla umów leasingu samochodów, zgodny z okresem z umowy, bez opcji wykupu/przedłużenia,
- okres racjonalnie pewny dla umów najmu i dzierżawy powierzchni biurowych i hal na czas nieokreślony analizowany indywidualnie pod względem występujących zachęt w umowach, opłat na rynku w podobnych lokalizacjach, strategii Spółki dla danego segmentu, a także kondycji finansowej podmiotu wynajmującego.

Spółka uwzględniła okres przedłużenia jako część okresu leasingu dla leasingu maszyn i urządzeń ze względu na znaczenie tych aktywów dla działalności. Te umowy leasingu mają krótki, nieodwoływalny okres (tj. maksymalnie do 5 lat) i może wystąpić znaczący negatywny wpływ na produkcję, jeżeli zastąpienie tych aktywów nie będzie łatwo dostępne. Opcje przedłużenia umowy leasingu samochodów nie zostały uwzględnione w ramach okresu leasingu, ponieważ polityka Spółki w zakresie leasingu tych aktywów przewiduje maksymalny okres użyteczności nie dłuższy niż pięć lat, a zatem Spółka nie korzysta z opcji przedłużenia.

Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy

Spółka nie jest w stanie z łatwością ustalić stopy procentowej dla umów leasingowych, dlatego przy wycenie zobowiązania z tytułu leasingu stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Jest to stopa procentowa, jaką Spółka musiałaby zapłacić, aby na podobny okres, w tej samej walucie i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym.

8. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

8.1. Wycena do wartości godziwej

Nieruchomości inwestycyjne, akcje spółek, niektóre aktywa i pasywa jednostki wyceniane są w wartości godziwej. W wycenie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań, jednostka wykorzystuje dane rynkowe obserwowalne w zakresie w jakim jest to jest możliwe. W przypadku gdy zastosowanie "Poziomu 1" do wyceny nie jest możliwe, jednostka angażuje zewnętrznych wykwalifikowanych rzeczoznawców do przeprowadzenia wyceny. Spółka ściśle współpracuje z niezależnymi rzeczoznawcami w celu ustalenia odpowiednich technik wyceny i danych wsadowych do modelu.

Do wyceny w wartości godziwej jednostka wybiera technikę adekwatną do sytuacji, w jakiej się znajduje, wykorzystując w maksymalnym stopniu obserwowalne (mierzalne, obiektywne itd.) dane wejściowe (np. informacje pochodzące z aktywnych rynków - z rynku walutowego lub towarowego), a w stopniu minimalnym - dane nieobserwowalne (subiektywne, niepochodzące z aktywnego rynku) - § 61 MSSF 13.

MSSF 13 wprowadza hierarchię ustalania wartości godziwej, opartą na trzech poziomach pozyskania informacji wejściowych.

Poziom 1 - zawiera dane wejściowe pochodzące z aktywnego rynku i jest traktowany jako źródło najbardziej wiarygodnych danych. Dane z tego poziomu są stosowane zawsze, gdy tylko jest to możliwe.

Poziom 2 - zawiera dane wejściowe inne niż pochodzące z aktywnego rynku, które jednak są obserwowalne (pośrednio lub bezpośrednio). Ten poziom obejmuje następujące możliwe źródła informacji i dane: notowania dla podobnych aktywów i pasywów pochodzące z aktywnego rynku; notowania dla takich samych albo podobnych aktywów i pasywów z rynków, które nie są aktywne; rynki inne niż rynki notowane, będące jednak rynkami obserwowalnymi (stopy procentowe, spready kredytowe itp.); inne rynkowo potwierdzone informacje.

Poziom 3 - zawiera dane o charakterze nieobserwowalnym, stosowane wówczas, gdy nie można uzyskać informacji z pierwszych dwóch poziomów wyceny.

8.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego, gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
EUR	4,2585	4,3000

8.3. Rzeczowe aktywa trwałe

W dacie przyjęcia składników aktywów Spółka PROJPRZEM MAKRUM S.A. wycenia rzeczowy majątek trwały w cenach nabycia lub kosztach wytworzenia.

Jako wycenę następującą po początkowym ujęciu przyjmuje się model ceny nabycia/koszt wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Cena nabycia rzeczowych aktywów trwałych przekazanych przez klientów jest ustalana w wysokości ich wartości godziwej na dzień objęcia kontroli.

Na dzień przejścia na MSSF Spółka dokonała przeszacowania wybranych rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej i przyjęła tak ustaloną wartość jako koszt zakładany.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, administracyjnych, prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia zwiększany jest o opłaty oraz dla określonych aktywów o koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami określonymi w zasadach rachunkowości Spółki. Amortyzacja dotycząca środków trwałych rozpoczyna się w momencie kiedy są one gotowe do użytkowania.

Amortyzację wylicza się dla wszystkich środków trwałych, z pominięciem gruntów oraz środków trwałych w budowie, przez oszacowany okres ekonomicznej przydatności tych środków, używając metody liniowej, z uwzględnieniem wartości rezydualnych, przy zastosowaniu następujących rocznych stawek amortyzacji:

• budynki i budowle	2,5-10,0%,
• maszyny i urządzenia, środki transportu oraz pozostałe	4,5-30,0%,
• środki transportu oraz pozostałe	4,5-30,0%.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a, wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

8.4. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym powstały. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej odzwierciedla warunki rynkowe na dzień bilansowy.

Przy przeniesieniu nieruchomości zajmowanej przez właściciela do nieruchomości inwestycyjnych wykazywanych w wartości godziwej jednostka stosuje MSR 16 aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. Ustaloną na ten dzień różnicę między wartością bilansową nieruchomości a jej wartością godziwą, jednostka traktuje w taki sam sposób jak przeszacowanie zgodnie z MSR 16 Środki trwałe. par. 62 lit. b. MSR 40 nakazuje zwiększenie dotychczasowej wartości bilansowej nieruchomości odnieść bezpośrednio w kapitał z aktualizacji wyceny. Przy późniejszym zbyciu nieruchomości inwestycyjnej kapitał z aktualizacji wyceny zawarty w kapitale własnym przenosi się do zysków zatrzymanych.

W przypadku przeniesienia nieruchomości z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, które będą wykazywane w wartości godziwej, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na dzień przeniesienia a, jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

8.5. Aktywa niematerialne

W dacie przyjęcia aktywa do używania PROJPRZEM MAKRUM S.A. ujmuje wartości niematerialne w ewidencji według cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

Jako wycenę następującą po początkowym ujęciu przyjmuje się kosztowy model wyceny wartości niematerialnych – MSR 38.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego, zgodnie z którym składniki aktywów są ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściowej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową następująco:

- licencje na oprogramowanie komputerów - od 2 do 4 lat,
- koszty zakończonych prac rozwojowych – w ciągu 5 lat.

Znak Towarowy MAKRUM, który został przejęty w grudniu 2017 roku w wyniku połączenia ze spółką MAKRUM Project Management Sp. z o.o. Znak ten stanowi aktywo niematerialne, o nieokreślonym okresie użytkowania i corocznie podlega tesowi na utratę wartości.

Wykazany w sprawozdaniu finansowym know-how stanowią nabyte przez jednostkę przejętą – MAKRUM Project Management Sp. z o.o. zespół projektów technicznych, opracowanych technologii, list materiałowych, baz klientów i dostawców oraz szeroko rozumianych procesów wytwarzania produktów i realizacji usług pod marką MAKRUM. Okres ekonomicznej użyteczności do KNOW-HOW został ustalony na okres 10-ciu lat.

8.6. Wartość firmy (Goodwill)

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki:

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Dla transakcji pod wspólną kontrolą (połączenie jednostki zależnej z jej jednostką dominującą) wyłączonych z zakresu MSSF 3, Spółka stosuje metodę likwidacji – rozwiązanie, które postrzega tę transakcję jako analogiczną do umorzenia akcji/udziałów w jednostce zależnej w zamian za jej aktywa netto a różnicę na rozliczeniu ujmuje w kapitale własnym. Zgodnie z tą metodą aktywa i zobowiązania jednostki przejmowanej podlegają ujęciu w bilansie jednostki przejmującej według takich wartości, w jakich byłyby one ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym podmiotu dominującego na dzień połączenia.

8.7. Leasing

Leasing (od 1 stycznia 2019 roku)

Spółka ocenia w momencie zawarcia umowy, czy umowa jest leasingiem lub zawiera leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Spółka stosuje jednolite podejście do ujmowania i wyceny wszystkich leasingów, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W dacie rozpoczęcia leasingu Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Spółka rozpoznaje aktywa z tytułu prawa do użytkowania w dacie rozpoczęcia leasingu (tj. dzień, kiedy bazowy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są według kosztu, pomniejszone o łączne odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości, skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązań z tytułu leasingu. Koszt aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje kwotę ujętych zobowiązań z tytułu leasingu, poniesionych początkowych kosztów bezpośrednich oraz wszelkich opłat leasingowych zapłaconych w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszonych o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe. O ile Spółka nie ma wystarczającej pewności, że na koniec okresu leasingu uzyska tytuł własności przedmiotu leasingu, ujęte aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania lub okres leasingu.

Zobowiązania z tytułu leasingu

W dacie rozpoczęcia leasingu Spółka wycenia zobowiązania z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe obejmują opłaty stałe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe, zmienne opłaty, które zależą od indeksu lub stawki oraz kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej. Opłaty leasingowe obejmują również cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć jej wykonanie przez Spółkę oraz płatności kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano możliwość wypowiedzenia leasingu przez Spółkę. Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, są ujmowane jako koszty w okresie, w którym następuje zdarzenie lub warunek powodujący płatność.

Przy obliczaniu wartości bieżącej opłat leasingowych Spółka stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy w dniu rozpoczęcia leasingu, jeżeli stopy procentowej leasingu nie można z łatwością ustalić. Po dacie rozpoczęcia kwota zobowiązań z tytułu leasingu zostaje zwiększona w celu odzwierciedlenia odsetek i zmniejszona o dokonane płatności leasingowe. Ponadto wartość bilansowa zobowiązań z tytułu leasingu podlega ponownej wycenie w przypadku zmiany okresu leasingu, zmiany zasadniczo stałych opłat leasingowych lub zmiany osądu odnośnie zakupu aktywów bazowych.

Leasing krótkoterminowy i leasing aktywów o niskiej wartości

Spółka stosuje zwolnienie z ujmowania leasingu krótkoterminowego do swoich krótkoterminowych umów leasingu tj. umów, których okres leasingu wynosi 12 miesięcy lub krócej od daty rozpoczęcia i nie zawiera opcji kupna.

Nowe zasady rachunkowości Spółki po przyjęciu MSSF 16 zostały opisane w notcie 7.

Aktywa w leasingu (do 31 grudnia 2018 roku)

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie chyba, że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów Spółki podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu. Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

8.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Jednostka dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i aktywów niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Spółki są alokowane do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, przy czym za najmniejszą jednostkę generującą takie przepływy uważa się segment operacyjny.

Wartość odzyskiwalna jest ustalana jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwana jest niższa od wartości bilansowej aktywów lub jednostki generującej przepływy pieniężne, wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu. Jeżeli strata z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu, wartość netto składnika aktywów lub jednostki generującej przepływy pieniężne jest zwiększana do nowej oszacowanej wartości odzyskiwanej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów lub jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

8.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem dostosowywanych składników majątku, są doliczane do kosztów wytworzenia takich środków trwałych, aż do momentu oddania tych środków trwałych do użytkowania. Koszty te są pomniejszane o przychody uzyskane z tymczasowego inwestowania środków pozyskanych na wytworzenie danego składnika aktywów.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w ciężar całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

8.10. Aktywa finansowe

Klasyfikacja aktywów finansowych

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Jednostka klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych (tzw. „kryterium SPPI”). Jednostka dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych.

Zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, w sytuacji gdy:

- Prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły, lub
- Prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a, Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena po początkowym ujęciu

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z czterech kategorii:

- Instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Instrumenty dłużne – aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem Spółka klasyfikuje:

- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności,
- pożyczki spełniające test klasyfikacyjny SPPI, które zgodnie z modelem biznesowym wykazywane są jako utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych,
- środki pieniężne i ekwiwalenty.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody finansowe”.

Instrumenty dłużne – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz

b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, różnice kursowe oraz zyski i straty z tytułu utraty wartości ujmowane są w wyniku finansowym i obliczane w taki sam sposób jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Pozostałe zmiany wartości godziwej ujmowane są w przez inne całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub strata uprzednio rozpoznana w innych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody finansowe”.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiada aktywów zakwalifikowanych do kategorii instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Instrumenty kapitałowe – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

W momencie początkowego ujęcia Spółka może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego instrumentu kapitałowego. Skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego. Dywidendy ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy, chyba że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiada aktywów zakwalifikowanych do kategorii instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym.

Dywidendy ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy.

Do kategorii instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka klasyfikuje:

- notowane instrumenty kapitałowe, które nie zostały nieodwołalnie wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

W sytuacji, gdy Spółka:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

8.10.1. Utrata wartości aktywów finansowych

Spółka dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses, „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Spółka wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanych stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia.

Spółka ocenia, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia w przypadku, gdy:

- opóźnienie w spłacie przekracza 180 dni - jednostki powiązane,
- opóźnienie w spłacie przekracza 30 dni - jednostki niepowiązane,
- pogorszenie sytuacji płynnościowej kontrahentów, dla których Spółka udzieliła poręczenia.

Jednocześnie, Spółka ocenia, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (ang. default) następuje w przypadku gdy:

- opóźnienie w spłacie przekracza 365 dni - jednostki powiązane,
- opóźnienie w spłacie przekracza 90 dni – jednostki niepowiązane,
- stwierdzenie braku płynności kontrahentów, dla których Spółka udzieliła poręczenia.

8.10.2. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych.

Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

8.11. Zapasy

Zapasy są wykazywane według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia nie wyższych, niż cena sprzedaży netto.

PROJPRZEM MAKRUM S.A. wycenia materiały w cenach zakupu, z pominięciem (ze względu na istotność) kosztów nabycia. Tak więc wycena zapasów nie obejmuje kosztów takich jak koszty transportu, załadunku i wyładunku, cięcia. Koszty te są odnoszone w koszty okresu.

Zapasy przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej oraz produkcja niezakończona są wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, jednak nie wyższej niż spodziewana wartość netto możliwa do uzyskania.

Na koszty wytworzenia składają się koszty materiałów bezpośrednich oraz w stosownych przypadkach koszty wynagrodzeń bezpośrednich oraz uzasadniona część kosztów pośrednich. Zapasy materiałów są wyceniane przy wykorzystaniu metody średniej ważonej, natomiast zapasy przeznaczone do konkretnych przedsięwzięć według metody szczegółowej identyfikacji cen nabycia. Cena sprzedaży netto odpowiada oszacowanej cenie sprzedaży pomniejszonej o wszelkie koszty konieczne do zakończenia produkcji oraz koszty doprowadzenia zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy (tj. koszty sprzedaży, marketingu itp.).

Na dzień bilansowy ustala się, czy nie nastąpiła utrata wartości zapasów na skutek utraty nad nimi kontroli (w wyniku kradzieży, bankructwa) lub w przypadku zmniejszenia lub nawet utraty spodziewanych korzyści na skutek utraty wartości handlowej lub użytkowej (w wyniku zepsucia, uszkodzenia, zniszczenia, przeterminowania, braku zbytu, wahań koniunktury, rosnącego postępu technicznego).

Odpis z tytułu utraty wartości zapasów dokonywany jest, w przypadku stwierdzenia ich zniszczenia, zepsucia, uszkodzenia, przeterminowania, nieprzydatności lub braku możliwości zbytu, nie później niż na dzień bilansowy. Dokonanie odpisu aktualizującego doprowadza wartości księgowe zapasów do ich cen sprzedaży netto.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość zapasów dokonuje się odwrócenia odpisu przywracając tym samym ich pierwotną wartość.

8.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

W przypadku należności o terminie wymagalności dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego dokonuje się wyceny takich należności w skorygowanej cenie nabycia (dyskontuje się przy wykorzystaniu rentowności 2-, 5- lub 10-letnich krajowych obligacji skarbowych dla należności krajowych oraz rentowności 2-, 5- lub 10-letnich niemieckich obligacji skarbowych dla należności w walucie euro) oraz uwzględniając ryzyko kredytowe klienta.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w części niefinansowej obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, w części niefinansowej, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

8.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w jednostkowym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

8.14. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

Oprocentowane kredyty bankowe ujmowane są według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej uzyskanych środków pieniężnych, pomniejszonych o koszty bezpośrednie związane z uzyskaniem kredytu. W następnych okresach kredyty są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

8.15. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Po początkowym ujęciu wszystkie zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązań wycenianych wg wartości godziwej na podstawie rachunku zysków i strat wycenia się, co do zasady, w zamortyzowanej cenie nabycia, stosując metodę efektywnej stopy procentowej. Jednakże w przypadku zobowiązań o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, analizowane są przesłanki mające wpływ na wartość wyceny takich zobowiązań w skorygowanej cenie nabycia (zmiany stopy procentowej, ewentualne dodatkowe przepływy pieniężne i inne). Na podstawie wyników przeprowadzonej analizy zobowiązania wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty wówczas, gdy różnica pomiędzy wartością w skorygowanej cenie nabycia i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie wywiera istotnego wpływu na cechy jakościowe sprawozdania finansowego.

W przypadku zobowiązań o terminie zapadalności dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego dokonuje się wyceny takich zobowiązań w skorygowanej cenie nabycia (dyskontuje się przy wykorzystaniu rentowności 2-, 5- lub 10-letnich krajowych obligacji skarbowych dla należności krajowych oraz rentowności 2-, 5- lub 10-letnich niemieckich obligacji skarbowych dla należności w walucie euro) oraz uwzględniając własne ryzyko kredytowe.

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu chyba, że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2019 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2018: zero).

8.16. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania.

8.17. Świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych obejmują w szczególności:

- niewykorzystane urlopy,
- program określonych świadczeń.

Podstawą do wyliczenia zobowiązań z tytułu niewykorzystanych urlopów jest zestawienie niewykorzystanych dni urlopu na dany dzień bilansowy w podziale na poszczególnych pracowników oraz ich dzienne wynagrodzenie brutto powiększone o narzuty ZUS Pracodawcy. Zobowiązanie liczy się jako sumę iloczynu tych dwóch wielkości dla każdego pracownika. Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów jest liczone dla wszystkich pracowników Jednostki na koniec każdego kwartału.

Wynikające z regulaminów wynagradzania jednostek wchodzących w skład Spółki prawo do otrzymania odprawy emerytalnej uznaje się – zgodnie z MSR 19 – za program określonych świadczeń, którego zobowiązania należy wycenić i ujawnić w sprawozdaniu finansowym. Wyceny dokonuje się metodami aktuarialnymi. Jednostka dominująca szacuje i ujawnia rezerwy na odprawy emerytalne aktualizując je na koniec danego półrocza oraz na koniec danego roku obrotowego.

Zmiany stanu zobowiązań na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

8.18. Płatności w formie akcji

Pracownicy (w tym członkowie Zarządu) Spółki nie otrzymują nagród w formie akcji.

8.19. Przychody

8.19.1 Przychody z tytułu umów z klientami

Spółka stosuje MSSF 15 Przychody z umów z klientami do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem umów leasingowych objętych zakresem MSSF 16 Leasing, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych zakresem MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.

Podstawową zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przychodów w momencie transferu dóbr i usług do klienta, w wartości odzwierciedlającej cenę oczekiwaną przez jednostkę, w zamian za przekazanie tych dóbr i usług.

Zasady te są stosowane przy wykorzystaniu modelu pięciu kroków:

- zidentyfikowano umowę z klientem,
- zidentyfikowano zobowiązania do wykonania świadczenia w ramach umowy z klientem,
- określono cenę transakcji,
- dokonano alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęto przychody w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

Identyfikacja umowy z klientem

Spółka ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych jednostki), oraz
- jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Spółka uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało Spółce, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ jednostka może zaoferować klientowi ulgę cenową.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrządzone klientowi są odrębne, jeżeli spełnione są obydwa następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne, oraz
- zobowiązanie Spółki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży). Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Wynagrodzenie zmienne

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Spółka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta. Spółka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując jedną z następujących metod w zależności od tego, która z nich pozwoli Spółce dokładniej przewidzieć kwotę wynagrodzenia, do którego jest uprawniona:

- wartość oczekiwana – wartość oczekiwana to suma iloczynów możliwych kwot wynagrodzenia i odpowiadających im prawdopodobieństw wystąpienia. Wartość oczekiwana może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli Spółka zawiera dużą liczbę podobnych umów,
- wartość najbardziej prawdopodobna – wartość najbardziej prawdopodobna to pojedyncza, najbardziej prawdopodobna kwota z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Wartość najbardziej prawdopodobna może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli umowa ma tylko dwa możliwe wyniki (na przykład Spółka albo uzyskuje premię za wyniki, albo nie).

Spółka zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Spółki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spełnianie zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi. W odniesieniu do umów dotyczących usług ciągłych, na podstawie których Spółka ma prawo do otrzymania od klienta wynagrodzenia w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane, Spółka ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Wynagrodzenie zleceniodawcy a wynagrodzenie pośrednika

W przypadku, gdy w dostarczanie dóbr lub usług klientowi zaangażowany jest inny podmiot, Spółka określa czy charakter przyrzeczenia Spółki stanowi zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu określonych dóbr lub usług (w tym przypadku Spółka jest zleceniodawcą) czy też na zleceniu innemu podmiotowi dostarczenia tych dóbr lub usług (w tym przypadku Spółka jest pośrednikiem).

Spółka jest zleceniodawcą, jeśli sprawuje kontrolę nad przyrzeczonym dobrem lub usługą przed ich przekazaniem klientowi. Jednostka nie musi jednak działać jako zleceniodawca, jeśli uzyskuje tytuł prawny do produktu tylko chwilowo, zanim zostanie on przeniesiony na klienta. Jednostka występująca w umowie jako zleceniodawca może sama wypełnić zobowiązanie do wykonania świadczenia lub może powierzyć wypełnienie tego zobowiązania lub jego części innemu podmiotowi (np. podwykonawcy) w jej imieniu. W takiej sytuacji Spółka ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia brutto, do którego – zgodnie z jej oczekiwaniami – będzie uprawniona w zamian za przekazane dobra lub usługi.

Spółka działa jako pośrednik, jeśli jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. W taki przypadku Spółka ujmuje przychody w kwocie jakiegokolwiek opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z jej oczekiwaniami – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot.

Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z nakładaniem kar.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Jednostka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego stosując metodę wartości najbardziej prawdopodobnej.

Wynagrodzenie niepieniężne

W przypadku umów, w których klient zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w formie innej niż pieniężna, Spółka w celu ustalenia ceny transakcyjnej wycenia wynagrodzenie niepieniężne (lub przyrzeczenie zapłaty wynagrodzenia niepieniężnego) w wartości godziwej. W sytuacji, gdy Spółka nie może racjonalnie oszacować wartości godziwej wynagrodzenia niepieniężnego, wycenia je pośrednio przez odniesienie do indywidualnej ceny sprzedaży dóbr lub usług przyrzeczonych klientowi (lub klasie klientów) w zamian za wynagrodzenie.

Gwarancje

Spółka udziela gwarancji na sprzedane produkty, które stanowi zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją. Spółka ujmuje takie gwarancje zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

Aktywowane koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Spółka ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy to koszty ponoszone przez jednostkę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których jednostka nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy obejmują prowizję od sprzedaży lub inne koszty pośrednictwa. Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy ponoszone bez względu na to, czy umowa została zawarta, ujmuje się jako koszty w momencie ich poniesienia, chyba że koszty te wyraźnie obciążają klienta bez względu na to, czy umowa zostanie zawarta. Spółka ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Spółkę, wynosi jeden rok lub krócej. Składnik aktywów jest systematycznie amortyzowany, z uwzględnieniem okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi jest powiązany. Spółka dokonuje aktualizacji okresu amortyzacji, aby odzwierciedlić istotną zmianę oczekiwanego okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi powiązany jest składnik aktywów.

Aktywa z tytułu umowy

W ramach aktywów z tytułu umowy Spółka ujmuje prawa do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest uzależnione od warunku innego niż upływ czasu (na przykład od przyszłych świadczeń jednostki). Spółka ocenia, czy nie nastąpiła utrata wartości składnika aktywów z tytułu umowy na takiej samej zasadzie jak w przypadku składnika aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9.

Należności

W ramach należności Spółka ujmuje prawa do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest bezwarunkowe (jedynym warunkiem wymagalności wynagrodzenia jest upływ określonego czasu). Spółka ujmuje należność zgodnie z MSSF 9 (nota 11 oraz 21.1). W momencie początkowego ujęcia należności z tytułu umowy wszelkie różnice pomiędzy wyceną należności zgodnie z MSSF 9 a, odpowiadającą jej wcześniej ujętą kwotą przychodów Spółka ujmuje jako koszt (strata z tytułu utraty wartości).

Zobowiązania z tytułu umowy w ramach zobowiązań z tytułu umowy Spółka ujmuje otrzymane lub należne od klienta wynagrodzenie, z którym wiąże się obowiązek przekazania klientowi dóbr lub usług.

Aktywa z tytułu prawa do zwrotu

W ramach aktywów z tytułu prawa do zwrotu Spółka ujmuje prawo do odzyskania produktów od klientów po wywiązaniu się ze zobowiązania do zwrotu zapłaty.

Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia

Spółka ujmuje zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia, jeżeli po jego otrzymaniu oczekuje, że zwróci jego część lub całość klientowi. Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia wycenia się w kwocie otrzymanego wynagrodzenia (lub należności), do którego – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – nie jest ona uprawniona (tj. w wysokości kwot nieujętych w cenie transakcyjnej). Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia (oraz odpowiednia zmiana ceny transakcyjnej oraz wynikająca z niej zmiana zobowiązania z tytułu umowy) jest aktualizowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego w związku ze zmianami okoliczności.

Zaliczki otrzymane od klientów

Obecnie zaliczki otrzymane od klientów, prezentowane są w ramach pozycji zobowiązań z tytułu umów.

Zgodnie z MSSF 15, Spółka ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodne z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie wydzieliła istotnego elementu finansowania.

8.20. Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Pozycja aktywów lub zobowiązanie podatkowe nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w dochodach całkowitych. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w dochodach całkowitych.

Jeżeli w ocenie Spółki jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Spółka określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Spółka stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Spółka odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych. Spółka odzwierciedla ten efekt za pomocą następującej metody:

Spółka ujmuje zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego z wykorzystaniem jednej z dwóch niżej wymienionych metod, w zależności od tego, która z nich lepiej odzwierciedla sposób, w jaki niepewność może się zmaterializować:

- Spółka określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników lub
- Spółka ujmuje wartość oczekiwaną - jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników.

Skalkulowane aktywa i rezerwy na podatek odroczony prezentowane są w bilansie w wartości netto.

8.21. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Z uwagi na brak występowania akcji uprzywilejowanych przy wyliczeniu zarówno podstawowego, jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Spółki stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom Jednostki, tzn. nie występuje efekt rozwodniający, wpływający na wartość zysku (straty).

9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku i później.

Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing („MSSF 16”).

Pozostałe nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2019 roku, nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki. Spółka zastosowała zmodyfikowaną metodę retrospektywną MSSF 16. Opis wpływu na dane za rok porównawczy zostało zaprezentowane w punkcie 7.

9.1. Pozostałe

a) Interpretacja KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego

Interpretacja wyjaśnia sposoby ujmowania i wyceny podatku dochodowego zgodnie z MSR 12, jeżeli istnieje niepewność związana z jego ujęciem. Nie dotyczy ona podatków ani opłat nieobjętych zakresem MSR 12, ani też nie obejmuje wymogów dotyczących odsetek i kar związanych z niepewnym ujmowaniem podatku dochodowego. Interpretacja dotyczy w szczególności:

- odrębnego uwzględniania przez jednostkę przypadków niepewnego traktowania podatkowego;
- założeń czynionych przez jednostkę co do kontroli ujęcia podatku przez organy podatkowe;
- sposobu, w jaki jednostka ustala dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe;
- sposobu, w jaki jednostka uwzględnia zmiany faktów i okoliczności.

Jednostka musi ustalić, czy rozpatruje każde niepewne ujęcie podatkowe osobno, czy też łącznie z jednym lub większą liczbą innych niepewnych ujęć. Należy postępować zgodnie z podejściem, które lepiej przewiduje rozwiązanie niepewności.

Interpretacja nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

b) Zmiany do MSSF 9: Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą

Zgodnie z MSSF 9 instrument dłużny może być wyceniony według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, pod warunkiem, że umowne przepływy pieniężne to wyłącznie spłaty kapitału i odsetki od niespłaconej kwoty głównej (kryterium SPPI), a instrument jest utrzymywany w ramach odpowiedniego modelu biznesowego dla tej klasyfikacji. Zmiany do MSSF 9 precyzują, że składnik aktywów finansowych spełnia kryterium SPPI bez względu na zdarzenie lub okoliczność, która powoduje przedterminowe rozwiązanie umowy i niezależnie od tego, która strona płaci lub otrzymuje uzasadnioną rekompensatę za wcześniejsze rozwiązanie umowy.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

c) Zmiany do MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu

Zmiany do MSR 19 precyzują, że w przypadku zmiany, ograniczenia lub rozliczenia programu w trakcie rocznego okresu sprawozdawczego, jednostka jest zobowiązana do ustalenia bieżącego kosztu usługi za pozostałą część okresu po zmianie, ograniczeniu lub rozliczeniu programu, przy zastosowaniu założeń aktuarialnych wykorzystanych do ponownej wyceny zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń, odzwierciedlającego korzyści oferowane w ramach programu oraz aktywa programu po tym zdarzeniu. Jednostka jest również zobowiązana do określenia odsetek netto za pozostałą część okresu po zmianie, ograniczeniu lub rozliczeniu programu przy użyciu zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń odzwierciedlającego korzyści oferowane w ramach programu i aktywa programu po tym zdarzeniu oraz stopę dyskontową zastosowaną do ponownej wyceny zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

d) Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Zmiany precyzują, że jednostka stosuje MSSF 9 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, ale co do zasady stanowi część inwestycji netto jednostki w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu (udziały długoterminowe). Wyjaśnienie to jest istotne, ponieważ sugeruje, że oczekiwany model strat kredytowych w MSSF 9 ma zastosowanie do takich udziałów długoterminowych.

Zmiany precyzują również, że stosując MSSF 9 jednostka nie bierze pod uwagę strat jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ani żadnych strat z tytułu utraty wartości inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które wynikają ze stosowania MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

e) Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017

- MSSF 3 Połączenia jednostek

Zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka uzyskuje kontrolę nad jednostką, która jest wspólnym działaniem, stosuje wymogi dotyczące połączenia jednostek realizowanego etapami, w tym dokonując ponownej wyceny uprzednio należących do niej udziałów we wspólnym działaniu według wartości godziwej. W ten sposób jednostka przejmująca dokonuje ponownej wyceny wszystkich uprzednio należących do niej udziałów we wspólnym działaniu.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

• **MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne**

Zmiany precyzują, że strona, która uczestniczy we wspólnym działaniu, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli, może uzyskać wspólną kontrolę nad wspólnym działaniem, w którym działalność wspólnego działania stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją w MSSF 3. W takich przypadkach uprzednio posiadane udziały we wspólnym działaniu nie podlegają ponownej wycenie.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

• **MSR 12 Podatek dochodowy**

Zmiany precyzują, że skutki podatkowe wynikające z wypłaty dywidend są bardziej bezpośrednio związane z przeszłymi transakcjami lub zdarzeniami, które doprowadziły do uzyskania zysków podlegających podziałowi, niż z wypłatami na rzecz właścicieli. W związku z tym jednostka ujmuje skutki podatkowe wypłaty dywidend w wyniku finansowym, innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym w zależności od tego, gdzie jednostka ujęła te przeszłe transakcje lub zdarzenia.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

• **MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego**

Zmiany precyzują, że jednostka traktuje wszelkie pożyczki pierwotnie zaciągnięte w celu wytworzenia dostosowywanego składnika aktywów jako część pożyczek ogólnych, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania tego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są zakończone.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

10. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7: Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe (opublikowano dnia 23 stycznia 2020 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2022 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

10.1. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

11. Informacje dotyczące segmentów działalności

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Segment systemów przeładunkowych;
- Segment konstrukcji stalowych, który obejmuje m.in. systemy parkingowe;
- Segment pozostały, który obejmuje m.in. wynajem i dzierżawę nieruchomości oraz budownictwo przemysłowe.

W 2019 roku zrezygnowano z odrębnej prezentacji segmentu budownictwa przemysłowego, które połączono z segmentem pozostałym. Projekty dotyczące budownictwa przemysłowego są obecnie realizowane przez wyodrębnioną spółkę PROJPRZEM Budownictwo Sp. z o.o.

Wyżej wymienione zmiany znajdują odzwierciedlenie w tabelach poniżej (dane roku 2018 doprowadzono do porównywalności w roku 2019).

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Spółki. Zysk segmentów to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty.

Niealokowane aktywa obejmują inwestycje, aktywa na odroczony podatek dochodowy, inne należności niż z tytułu dostaw i usług, inwestycje krótkoterminowe, rozliczenia międzyokresowe oraz aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w części dotyczącej rzeczowych aktywów trwałych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Zysk operacyjny segmentów nie obejmuje:

- pozostałych przychodów operacyjnych,
- pozostałych kosztów operacyjnych,
- wyników na sprzedaży jednostek zależnych,
- przychodów finansowych,
- kosztów finansowych,
- zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

Aktywa alokowane do segmentów nie obejmują:

- aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczonych do sprzedaży - w części dotyczącej rzeczowych aktywów trwałych,
- inwestycji w jednostkach zależnych,
- aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- udzielonych pożyczek,
- środków pieniężnych i ich ekwiwalentów,
- pozostałych krótkoterminowych aktywów finansowych (akcje i obligacje notowane na giełdzie).

Osobom decyzyjnym nie są przedstawiane informacje na temat zobowiązań poszczególnych segmentów. Informacje wskazane w tabeli są sporządzane dla osób decydujących o przydziale zasobów i oceniających wyniki finansowe segmentów.

Podział sprzedaży w ujęciu geograficznym

Wyszczególnienie	na dzień 31 grudnia 2019	na dzień 31 grudnia 2018
Sprzedaż krajowa	35 637	32 525
Sprzedaż zagraniczna	88 452	84 052
Razem	124 089	116 577

Kluczowymi odbiorcami wyrobów produkowanych przez Spółkę są jej spółki zależne (PROMStahl Polska Sp. z o.o. oraz PROMStahl GmbH). Sprzedaż poprzez podmioty powiązane kierowana jest zarówno na rynek krajowy, jak i zagraniczny. Przeważająca w tym zakresie jest sprzedaż w segmencie systemów przeładunkowych. Wartość sprzedaży na rzecz tych podmiotów przekracza 10% przychodów ogółem.

SEGMENTY OPERACYJNE	Systemy przeładunkowe	Konstrukcje stalowe	Wszystkie pozostałe segmenty	Niealokowane	OGÓŁEM
za okres od 01.01 do 31.12.2019 roku					
Przychody przypisane do segmentów	94 193	29 558	338	-	124 089
Koszt sprzedanych produktów przypisany do segmentu	74 584	26 472	249	-	101 305
Wynik segmentu /zysk brutto ze sprzedaży/	19 609	3 086	89	-	22 784
Koszty sprzedaży	4 996	-	-	-	4 996
Koszty ogólnego zarządu	9 668	3 034	35	-	12 737
Wynik segmentu /zysk (strata) ze sprzedaży/	4 945	52	54	-	5 051
Aktywa segmentu sprawozdawczego	63 824	43 111	22 693	37 245	166 873
za okres od 01.01 do 31.12.2018 roku					
Przychody przypisane do segmentów	76 514	36 878	3 185	-	116 577
Koszt sprzedanych produktów przypisany do segmentu	60 629	33 720	2 314	-	96 663
Wynik segmentu /zysk brutto ze sprzedaży/	15 885	3 158	871	-	19 914
Koszty sprzedaży	3 853	-	-	-	3 853
Koszty ogólnego zarządu	7 646	3 685	319	-	11 650
Wynik segmentu /zysk (strata) ze sprzedaży/	4 386	(527)	552	-	4 411
Aktywa segmentu sprawozdawczego	46 585	54 319	27 597	20 760	149 261

Wartość aktywów w kwocie 22.693 tys. PLN zaprezentowana w pozycji wszystkie pozostałe segmenty (analogicznie 27.597 tys. PLN w 2018 roku) dotyczy przede wszystkim wartości bilansowej nieruchomości inwestycyjnych w kwocie 15.282 tys. PLN, należności związanych z działalnością pozostałą, w części dotyczącej wcześniej realizowanych kontraktów (dotyczy zatrzymanych kaucji).

W okresie sprawozdawczym tj. 2019 roku wszystkie segmenty Emitenta osiągnęły dodatnie wyniki operacyjne. Największy przyrost zysku operacyjnego odnotował segment systemów przeładunkowych, wzrost ten związany jest z aktywną działalnością eksportową Spółki (+25% r/r). Wzrost w segmencie konstrukcji stalowych jest wynikiem podjętych przez Zarząd zmian modelu funkcjonowania i założone ograniczenia kosztów stałych. Pomimo wykazanej mniejszej wartości sprzedaży rok do roku segment konstrukcji stalowych realizuje swoje kontrakty z zachowaniem wyższej marży.

UZGODNIENIE WYNIKÓW SEGMENTÓW OPERACYJNYCH Z WYNIKIEM JEDNOSTKI PRZED OPODATKOWANIEM	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Wynik operacyjny segmentów	5 051	4 410
Pozostałe przychody nie przypisane do segmentów	5 754	6 944
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów	1 716	9 413
Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	(469)	7 986
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	8 620	9 928
Przychody finansowe	1 776	488
Koszty finansowe	(1 805)	(1 833)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	8 591	8 583
Aktywa segmentów		
Łącznie aktywa segmentów operacyjnych	129 628	128 501
Aktywa nie alokowane do segmentów	37 245	20 760

Przychody Spółki z umów z Klientami w podziale na regiony geograficzne oraz linie produktowe, wraz z uzgodnieniem do przychodów poszczególnych segmentów prezentuje poniższa tabela:

Projprzem Makum S.A.		Okres od 01.01 do 31.12.2019			
Segmenty	Systemy przeladunkowe	Konstrukcje stalowe	Wszystkie pozostałe segmenty	Razem	
Region					
Kraj	9 889	25 409	339	35 637	
Zagranica, w tym kluczowe kraje:	84 303	4 149	-	88 452	
- Niemcy	65 760	1 040	-	66 799	
- Wielka Brytania	3 871	-	-	3 871	
- Węgry	3 430	36	-	3 466	
- Finlandia	2 810	-	-	2 810	
Razem	94 192	29 558	339	124 089	
Linia produktu					
<i>pomosty przeladunkowe</i>	62 868	-	-	62 868	
<i>parkingi</i>	-	13 433	-	13 433	
<i>uszczelnienia</i>	10 187	-	-	10 187	
<i>termośluzы</i>	4 870	-	-	4 870	
<i>maszyny i kruszarki Makrum</i>	-	16 125	-	16 125	
<i>budownictwo przemysłowe</i>	-	-	-	0	
<i>części i materiały</i>	16 267	-	-	16 267	
<i>pozostałe</i>	-	-	339	339	
Razem	94 192	29 558	339	124 089	
Termin przekazania dóbr lub usługi					
<i>w określonym momencie</i>	94 192	-	339	94 531	
<i>w miarę upływu czasu</i>	-	29 558	-	29 558	
Razem	94 192	29 558	339	124 089	

Projprzem Makum S.A.		Okres od 01.01 do 31.12.2018			
Segmenty	Systemy przeladunkowe	Konstrukcje stalowe	Wszystkie pozostałe segmenty	Razem	
Region					
Kraj	8 943	20 397	3 185	32 525	
Zagranica, w tym kluczowe kraje:	67 571	16 481	-	84 052	
- Niemcy	53 133	1 764	-	54 897	
- Słowacja	-	3 428	-	3 428	
Razem	76 514	36 878	3 185	116 577	
Linia produktu					
<i>pomosty przeladunkowe</i>	52 837	-	-	52 837	
<i>parkingi</i>	-	7 580	-	7 580	
<i>uszczelnienia</i>	10 156	-	-	10 156	
<i>termośluzы</i>	3 293	-	-	3 293	
<i>konstrukcje stalowe</i>	-	-	-	-	
<i>maszyny i kruszarki Makrum</i>	-	29 298	-	29 298	
<i>budownictwo przemysłowe</i>	-	-	967	967	
<i>części i materiały</i>	10 228	-	-	10 228	
<i>pozostałe</i>	-	-	2 218	2 218	
Razem	76 514	36 878	3 185	116 577	
Termin przekazania dóbr lub usługi					
<i>w określonym momencie</i>	76 514	-	967	77 481	
<i>w miarę upływu czasu</i>	-	36 878	2 218	36 878	
Razem	76 514	36 878	3 185	116 577	

Przychody Spółki w segmencie systemów przeladunkowych oraz pozostałe przychody rozpoznawane są w momencie czasu, przychody w segmencie konstrukcji stalowych rozpoznawane są w miarę upływu czasu proporcjonalnie do stopnia całkowitego spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia związanego z danym kontraktem i korzyści przekazywanych klientowi.

Przychody z umów z klientami w kwocie 124.089 tys. PLN (116.577 tys. PLN za 2018 rok) są prezentowane w segmentach przeładunki, konstrukcje stalowe oraz segmencie pozostałe. Kwota 339 tys. PLN (3.185 tys. PLN za 2018 rok) ujęta w segmencie pozostałe stanowi przychód z wynajmu nieruchomości oraz wartość przychodu zrealizowanego w ramach segmentu budownictwa przemysłowego.

12. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 12.06.2019 roku Zarząd spółki PROJPRZEM MAKRUM S.A. z siedzibą w Bydgoszczy ("Spółka"), poinformował, zgodnie z uchwałą podjętą przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie o wypłacie dywidendy oraz określenia daty nabycia prawa do dywidendy i terminu jej wypłaty. W Uchwale postanowiono dokonać wypłaty dywidendy z zysku Spółki za rok 2018 w łącznej kwocie 3.589.629,60 zł. Pozostałą część z zysku przeznaczyć na kapitał zapasowy Spółki. Dzień nabycia prawa do dywidendy oraz termin jej wypłaty zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 10 z dnia 12.06.2019 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 26 września 2019 roku.

Zarząd Spółki rekomenduje Walnemu Zgromadzeniu i Radzie Nadzorczej wypłatę dywidendy w kwocie nieprzekraczającej 50% zysku netto.

13. Przychody i koszty

Przychody operacyjne

Poza segmentem budownictwa przemysłowego, okresie od stycznia do grudnia 2019 roku Spółka kontynuowała działalność w segmentach, w których realizowana była sprzedaż w okresach wcześniejszych. Wartość przychodów operacyjnych w tym okresie wyniosła 124.089 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość ta wzrosła o 7.512 tys. PLN tj. o 6,4%. Związane jest to ze wzrostem portfela zamówień produkowanych wyrobów głównie w segmencie systemów przeładunkowych, a także istotną sprzedażą systemów parkingowych. W segmencie konstrukcji stalowych wartość przychodów w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego spadła o 7.320 tys. PLN tj. (-) 19,8%. Pomimo znaczącego spadku segment konstrukcji wykazuje rentowność i utrzymuje dodatni wynik operacyjny.

Koszty operacyjne

Koszty własne sprzedaży w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku osiągnęły poziom 101.305 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość wzrosła o 4.642 tys. PLN tj. o 4,8%. W stosunku do osiągniętych przychodów Emitent utrzymuje koszty własne sprzedaży na podobnym poziomie co w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W roku 2019 koszty własne sprzedaży wzrastały wolniej (+5,0% R/R) niż wzrastały przychody ze sprzedaży (+6,4% R/R), pozwoliło to uzyskać lepszą rentowność na poziomie zysku brutto ze sprzedaży (18,6% w 2019 vs. 17,6% w 2018).

Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku osiągnęły poziom 4.996 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość ta wzrosła o 1.143 tys. PLN tj. 29,7%.

W kosztach sprzedaży Spółka ujmuje koszty transportu wyrobów gotowych do klientów końcowych w segmencie systemów przeładunkowych. Głównymi przyczynami wzrostu kosztów sprzedaży rok do roku był wzrost sprzedaży eksportowej o ponad 24% Segment systemów przeładunkowych odnotował wzrost sprzedaży na poziomie 17.679 tys. PLN tj. wzrost o 23,1%.

Koszty ogólnego Zarządu

Koszty ogólnego Zarządu w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku osiągnęły poziom 12.737 tys. PLN.

W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość ta wzrosła o 1.087 tys. PLN. tj. o 9,3%.

Wzrost kosztów w tym obszarze wynika z rozwoju działu eksportu zajmującego się sprzedażą systemów przeładunkowych/parkingowych.

Pozostałe przychody operacyjne

Wartość pozostałych przychodów operacyjnych w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku wyniosła 5.754 tys. PLN. Na pozycję pozostałych przychodów operacyjnych wpływ miał dokonany przez Zarząd test na utratę wartości udziałów w spółce zależnej, w wyniku którego dokonano odwrócenia odpisu wartości udziałów w kwocie 3.400 tys. PLN, co szerzej opisano w notcie 22, wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej w kwocie 1.044 tys. PLN, poza tym dokonano spisania przedawnionych rozrachunków w kwocie 633 tys. PLN oraz odwrócone rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych w kwocie 264 tys. PLN, otrzymane kary i odszkodowania w kwocie 350 tys. PLN, które w głównej mierze dotyczyły obciążeń z tytułu opóźnień oraz pozostałe koszty.

Szczegółowe dane zawiera tabela poniżej.

Pozostałe przychody operacyjne	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Zysk ze zbycia nieruchomości inwestycyjnych	-	30
Aktualizacja wartości udziałów w spółce zależnej	3 400	-
Odpisanie przedawnionych zobowiązań	633	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej per saldo	1 044	4 980
Rozwiązanie rezerw	264	1 107
Otrzymane kary i odszkodowania	350	661
Różnice inwentaryzacyjne	-	11
Zysk z tytułu zakończonych umów leasingowych	-	150
Inne przychody	43	5
Razem przychody	5 754	6 944

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku osiągnęły poziom 1.716 tys. PLN i głównie dotyczyły dokonanych wycen aktualizujących nieruchomości zaklasyfikowane jako aktywa trwałe dostępne do sprzedaży 208 tys. PLN, co szerzej opisano w notcie 19, strata ze sprzedaży środków trwałych oraz aktywów zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży w kwocie 839 tys. PLN. W pozycji tej wykazano również różnice inwentaryzacyjne per saldo w kwocie 170 tys. PLN.

Pozostałe koszty operacyjne	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Strata ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych oraz aktywów zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	839	-
Wycena aktywa trwałego przeklasyfikowanego do dostępnego do sprzedaży	208	4 178
Niedobory inwentaryzacyjne	170	-
Zapłacone kary i odszkodowania	55	75
Umowa wierzytelności	88	-
Aktualizacja wartości udziałów w spółce zależnej	-	4 900
Darowizny	20	43
Inne koszty	336	217
Razem koszty	1 716	9 413

Przychody finansowe	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Odsetki od udzielonych pożyczek	227	240
Dodatnie różnice kursowe	145	116
Zysk z realizacji i wyceny instrumentów finansowych	653	2
Odsetki od obligacji	592	-
Poręczenia	110	129
Pozostałe	49	1
Razem przychody	1 776	488

Koszty finansowe	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Odsetki od leasingu	149	140
Odsetki bankowe	711	523
Odsetki pozostałe	90	97
Odsetki od pożyczki	63	-
Strata z realizacji i wyceny instrumentów finansowych	-	501
Prowizja, gwarancje i opłaty bankowe	562	390
Poręczenia	230	182
Razem koszty	1 805	1 833

Koszty finansowe rok do roku kształtowały się na tym samym poziomie.

Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych

Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Koszty finansowe	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Odpis na należności - rozwiązanie/(+) przychody; (-) koszty/	162	6 801
Odpis na należności - zawiązanie /(+) przychody; (-) koszty/	(631)	-
Odpis na pożyczkach /(+) przychody; (-) koszty/	-	1 185
Razem	(469)	7 986

Koszty w układzie rodzajowym

Koszty w układzie rodzajowym	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Amortyzacja	2 432	2 839
- amortyzacja środków trwałych	981	2 403
- amortyzacja aktywów niematerialnych	436	436
- amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	1 015	-
Świadczenia pracownicze	21 508	19 527
Zużycie materiałów i energii	65 457	65 848
Usługi obce w tym:	28 364	31 982
- usługi obróbki obcej	12 383	15 805
- usługi transportu	6 400	5 069
- usługi doradcze	1 400	1 440
- reklamacje	386	722
- pozostałe usługi	7 795	8 946
Podatki i opłaty	525	811
Pozostałe koszty rodzajowe	475	488
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 111	3 009
Koszty według rodzaju razem	119 872	124 504
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	(834)	(12 337)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	101 305	96 663
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	4 996	3 853
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	12 737	11 650
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)	-	-
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	119 038	112 166

Przychody z umów z klientami

Przychody z tytułu umów z klientami zgodnie z MSSF 15 zostały zaprezentowane w nocie nr 11 oraz 14.

14. Zmiany w umowach

PRZYCHODY, KOSZTY, NALEŻNOSCI ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	7 336	15 562
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	796	3 002
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	-	(305)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	8 132	18 259
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	2 531	8 667
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	5 601	9 592
aktywa z tytułu umów w tym:	6 068	9 813
odpis aktylizujący aktywa z tytułu umów	-	(102)
aktywa z tytułu umów	6 068	9 711
zobowiązania z tytułu umów	1 411	3 819

Aktywa z tytułu umowy obejmują przede wszystkim przekazane dobra lub usługi klientowi, przed dokonaniem przez klienta zapłaty wynagrodzenia lub przed terminem wymagalności, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawionych jako należności.

Zobowiązania z tytułu umowy obejmują przede wszystkim zaliczki otrzymane od klientów, bez kosztów odsetek od otrzymanych zaliczek.

W 2019 roku nie zostały ujęte przychody z tytułu umów z klientami, dla których zobowiązania do wykonania świadczenia zostały spełnione w poprzednich okresach sprawozdawczych.

W trakcie 2019 roku nie wystąpiły korekty przychodów, które miałyby wpływ na aktywa lub zobowiązania z tytułu umów z klientami, a które wynikałyby ze zmiany sposobu pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania lub ze zmiany umowy.

SZACOWANE WYNIKI Z OTWARTYCH UMÓW	31.12.2019	31.12.2018
Kwota przychodów z usług budowlanych początkowo ustalona w umowie	14 835	23 041
Zmiana przychodów z umowy	-	-
Łączna kwota przychodów z umowy	14 835	23 041
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	7 336	15 562
Koszty pozostające do realizacji umowy	5 628	3 979
Szacunkowe łączne koszty umowy	12 964	19 541
Szacunkowe łączne wyniki z umów o usługę budowlaną, w tym:		
zyski	1 870	3 813
straty (-)	-	(314)

Spółka rozpoznała następujące aktywa i zobowiązania z tytułu umów z klientami:

	31.12.2019	31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22 186	23 814
Aktywa z tytułu umowy, w tym:	6 068	9 711
- krótkoterminowe	6 068	9 711
- długoterminowe	-	-
Zobowiązania z tytułu umowy, w tym:	1 411	3 819
- krótkoterminowe	1 411	3 819
- długoterminowe	-	-

Umowy z tytułu długoterminowych kontraktów są finansowo rozliczane z zamawiającymi w poniżej wskazany sposób:

- w trakcie realizacji robót – częściowo zgodnie z postępowaniem robót na podstawie dokumentów rozliczeniowych potwierdzających wykonanie określonych prac (najczęściej w okresach miesięcznych) oraz innych zobowiązań umownych,

- po zakończeniu realizacji robót – na podstawie dokumentów końcowych potwierdzających zakończenie realizacji prac oraz wypełnienie zobowiązań kontraktowych wymaganych do rozliczenia końcowego.

Terminy płatności za wykonane przez Spółkę usługi budowlane wynoszą najczęściej 30 dni, z tym zastrzeżeniem, że na niektórych kontraktach Spółka uzyskuje finansowanie przed rozpoczęciem prac w formie zaliczek, które są rozliczane sukcesywnie fakturami częściowymi oraz fakturą końcową.

Aktywa z tytułu umowy obejmują przede wszystkim przekazane dobra lub usługi klientom, przed dokonaniem przez klienta zapłaty wynagrodzenia lub przed terminem wymagalności, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawionych jako należności. W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku Spółka nie ujęła strat z tytułu utraty wartości składnika aktywów z tytułu umowy PLN (2018: 314 tysięcy PLN).

Zobowiązania z tytułu umowy obejmują przede wszystkim zaliczki otrzymane na poczet realizacji umów bez kosztów odsetek od otrzymanych zaliczek.

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku, Spółka ujęła wszystkie przychody w wysokości 3.819 tysięcy PLN, które uwzględnione były na saldzie zobowiązań z tytułu umów na początku okresu.

Poza powyższymi aktywami i zobowiązaniami z tytułu umowy Spółka nie rozpoznaje innych kosztów doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem.

Aktywo z tytułu umów (2019: 6.068 tys. PLN vs. 2018: 9.711 tys. PLN) – spadek wynika z niższego zaangażowania prac na projektach na dzień 31.12.2019 wobec 31.12.2018 oraz z przesunięcia pozyskania nowych kontraktów na 1 kwartał 2020.

Zobowiązania z tytułu umowy (2019: 1.411 tys. PLN vs. 2018: 3.819 tys. PLN) – Spółka w tej pozycji prezentuje wartość otrzymanych zaliczek na poczet realizowanych kontraktów, które są niższe, ze względu na niższą wartość realizowanych kontraktów.

Wszystkie aktywne kontrakty na dzień 31.12.2019, Spółka zakończy w roku bieżącym. Wartość przychodów z kontraktów aktywnych na dzień bilansowy, które zostaną zaliczone w roku 2020 wynosi 6.703 tys. PLN.

15. Podatek dochodowy

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia się następująco:

PODATEK DOCHODOWY	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Wynik przed opodatkowaniem	8 591	8 583
Stawka podatku obowiązująca w Polsce	19%	19%
Podatek dochodowy wg ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce	1 632	1 631
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów dotyczące aktualizacji udziałów w spółce zależnej	-	931
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania	467	318
Przychody podatkowe niebędące przychodami księgowymi	58	
Przychody nie podlegające opodatkowaniu dotyczące aktualizacji udziałów w spółce zależnej	(646)	-
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	-	(1 461)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszący 17,58% (na dzień 31.12.2018 roku: 16,53%)	1 511	1 419
Zastosowana efektywna stawka podatkowa	17,58%	16,53%

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a, odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowego w okresie objętym sprawozdaniem przedstawiają się następująco:

ODROCZONY PODATEK DOCHODOWY	31.12.2019	31.12.2018
Saldo na początek okresu:		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 135	3 749
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 517	4 756
Podatek odroczony per saldo na początek okresu	(1 382)	(1 007)
Zmiana stanu w okresie wpływająca na:		
Rachunek zysków i strat (+/-)	(292)	(375)
Inne całkowite dochody (+/-)	-	-
Podatek odroczony per saldo na koniec okresu, w tym:	(1 674)	(1 382)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 586	3 135
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 260	4 517

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z następujących pozycji:

TYTUŁY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu		Saldo na koniec okresu
		sprawozdanie z całkowitych dochodów	rozliczenie połączenia	
Stan na 31.12.2019				
<i>Aktywa:</i>				
Różnica między wartością bilansową a podatkową aktywów niematerialnych	378	(4)		374
Przeszacowanie aktywa zaklasyfikowanego jako dostępne do sprzedaży do wartości godziwej (wycenianych przez rachunek zysków i strat)	-	40		40
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	389	40		429
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	194	(4)		190
Kontrakty długoterminowe	1 618	(603)		1 015
Od rezerw bilansowych	471	(95)		376
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań leasingowych oraz środków trwałych w leasingu	-	9		9
Od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań	-	32		32
Pozostałe	85	35		121
Razem	3 135	(550)	-	2 586

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z następujących pozycji:

TYTUŁY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu		Saldo na koniec okresu
		sprawozdanie z całkowitych dochodów	rozliczenie połączenia	
Stan na 31.12.2019				
<i>Rezerwa:</i>				
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej (wycenianych przez rachunek zysków i strat)	1 163	176		1 339
Różnica między wartością bilansową a podatkową znaku towarowego oraz środków trwałych	743	778		1 521
Kontrakty długoterminowe	1 823	(760)		1 063
Różnica między wartością bilansową a podatkową należności	-	-		-
Wycena obligacji	-	113		113
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań leasingowych oraz środków trwałych w leasingu	686	(539)		147
Pozostałe	102	(25)		77
Razem	4 517	(257)	-	4 260

16. Rzeczowe aktywa trwałe

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2019	386	11 118	7 805	724	420	663	21 116
Przeniesienie do aktywów z tytułu prawa do użytkowania (-)	(386)	-	(6 379)	(544)	(31)	-	(7 340)
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie)	-	11	129	-	-	8 242	8 382
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	(66)	(55)	(27)	-	(148)
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	(3)	114	-	(114)	(209)	(212)
Amortyzacja (-)	-	(477)	(360)	(62)	(82)	-	(981)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019	-	10 649	1 243	63	166	8 696	20 817
ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2018	386	11 675	14 644	817	513	474	28 509
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	12	236	161	31	1 210	1 650
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	(52)	-	-	(318)	(370)
Amortyzacja (-)	-	(569)	(1 456)	(254)	(124)	-	(2 403)
Reklasyfikacja do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (-)	-	-	(5 567)	-	-	(703)	(6 270)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018	386	11 118	7 805	724	420	663	21 116

Zmiany wartości w omawianym okresie

W okresie objętym sprawozdaniem zakończonym 31 grudnia 2019 roku, wartość rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 20.817 tys. PLN. Istotna zmiana tj. (-) 7.340 tys. PLN wynika z przeniesienia aktywów z tytułu prawa do użytkowania do oddzielnej pozycji w bilansie w związku z zastosowaniem przez Spółkę po raz pierwszy MSSF 16. Poza tym na wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych wpływ miały nakłady poniesione na rozbudowę zakładu produkcyjnego w Koronowie.

Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku Spółka nie dokonała odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2019							
Wartość bilansowa brutto	1 141	17 106	14 036	735	1 591	8 905	43 514
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	(1 141)	(6 457)	(12 792)	(672)	(1 425)	(209)	(22 697)
Wartość bilansowa netto	-	10 649	1 243	63	166	8 696	20 817
Stan na 31.12.2018							
Wartość bilansowa brutto	1 527	17 095	12 983	1 925	2 279	7 865	43 674
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	(1 141)	(5 977)	(5 179)	(1 202)	(1 859)	(7 202)	(22 559)
Wartość bilansowa netto	386	11 118	7 805	724	420	663	21 116

17. Aktywa niematerialne i Wartość Firmy

AKTYWA NIEMATERIALNE	Znaki towarowe	KNOW HOW	Oprogramowanie komputerowe	Razem
Stan na 31.12.2019				
Wartość bilansowa netto	1 705	988	207	2 900
Amortyzacja	-	(245)	(191)	(436)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2019	1 705	743	16	2 464
Stan na 31.12.2018				
Wartość bilansowa netto	1 705	1 233	387	3 325
Amortyzacja	-	(245)	(191)	(436)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2018	1 705	988	196	2 889

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH	Znaki towarowe	KNOW HOW	Oprogramowanie komputerowe	Razem
Stan na 31.12.2019				
Wartość bilansowa brutto	1 705	1 233	2 713	5 651
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-	(490)	(2 697)	(3 187)
Wartość bilansowa netto	1 705	743	16	2 464
Stan na 31.12.2018				
Wartość bilansowa brutto	1 705	1 233	2 702	5 640
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-	(245)	(2 506)	(2 751)
Wartość bilansowa netto	1 705	988	196	2 889

Oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego wartość znaku MAKRUM wynosiła 1.705 tys. PLN, natomiast wartość know-how 988 tys. PLN pomniejszona o odpisy umorzeniowe w kwocie 245 tys. PLN wyniosła 743 tys. PLN wartości netto na dzień 31 grudnia 2019 roku.

WARTOŚĆ FIRMY

Wartość Firmy	31.12.2019	31.12.2018
	28 620	28 620

Spółka, w związku z nabyciem w dniu 23 marca 2017 roku 100 % udziałów w Spółce MAKRUM Project Management Sp. z o.o. oraz dokonaniem w dniu 1 grudnia 2017 roku połączeniem w trybie art. 492 § 1 pkt1) ksh, art. 515 § 1ksh w związku z art. 516 § ksh poprzez przeniesienie całego majątku przejmowanej Spółki MAKRUM Project Management Sp. z o.o., rozpoznała wartość firmy w wysokości 28.6 mln PLN.

Prezentowana wartość firmy wynika z prognozowanych synergii wynikających z połączenia MAKRUM Project Management Sp. z o.o. ze Spółką oraz stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto (środków trwałych i aktywów niematerialnych i prawnych, aktywów obrotowych oraz przejętych zobowiązań) przejętej jednostki. Wartość firmy została alokowana do ośrodka generującego przepływy pieniężne w segmencie konstrukcji stalowych.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, wartość firmy nie podlega amortyzacji, a Spółka przeprowadziła test na utratę wartości.

Test na utratę wartości

Podstawą testu są przygotowane przez Spółkę prognozy na lata 2020-2024 zdyskontowanych przyszłych przepływów finansowych związanych z nabytym przedsiębiorstwem oparte na profesjonalnym osądzie Zarządu oraz analizie potencjalnego popytu na oferowane produkty, aktualnego portfela zamówień, zmienności warunków rynkowych oraz trendów koniunkturalnych związanych z produkowanymi urządzeniami.

Prognozy obejmują przepływy z działalności kontynuowanej przejętego podmiotu oferowane pod marką MAKRUM oraz przepływy związane z automatycznymi systemami parkingowymi oferowanymi pod marką MODULO.

Do prognozy przychodów i wyniku operacyjnego na rok 2020 uwzględniono oszacowany wpływ pandemii koronawirusa skutkujący prognozowanym spadkiem przychodów o ca 25% w stosunku do bazowego wariantu budżetowego. Dla roku 2021 i kolejnych nie zakładano spadku przychodów względem bazowych prognoz.

W skład aktywów segmentu poddanego testowi wchodzi aktywa z tytułu prawa do użytkowania o wartości ca 653 tys PLN. Zarząd ocenia wpływ wprowadzenia MSSF 16 na wyniki operacyjne segmentu oraz na wynik testu jako nieistotny.

Przy tych założeniach dokonano dodatkowej analizy, która wykazała, iż wzrost, średniego ważonego kosztu kapitału WACC poniżej 2,25 p.p. nie powoduje konieczności dokonania odpisu. W teście założono średnioroczną stopę wzrostu CAGR (Compound Annual Growth Rate) na poziomie 10.11%, na co składa się głównie: prognozowany wzrost przychodów z parkingów automatycznych wsparty efektem niskiej bazy. Prognoza została wsparta analizą potencjalnego popytu na oferowane produkty w wybranych segmentach odbiorców, analizą podmiotów konkurencyjnych oraz dynamicznie rosnącym portfelem zamówień.

Test na utratę wartości obejmuje wartość firmy oraz znak towarowy.

Dla testu przyjęto następujące założenia - w nawiasach zaprezentowano założenia przyjęte w roku poprzednim, a szerzej wyniki testu na dzień bilansowy zakończony 31 grudnia 2018 roku opisano w Jednostkowym Sprawozdaniu Finansowym za 2018 rok w nocie nr 18.

- Zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparty na szczegółowej prognozie na lata 2020-2024 przepływów pieniężnych związanych z nabytym przedsiębiorstwem opracowanej przez Spółkę,
- Dla oszacowania wartości rezydualnej biznesu nabytego przedsiębiorstwa założono 1,9 % stopę wzrostu po okresie szczegółowej prognozy (1,9%),
- Stopa dyskontowa została oszacowana na podstawie średnioważonego kosztu kapitału i jest zgodna z modelem WACC (Weighted Average Cost of Capital),
- Koszt kapitału własnego został wyznaczony na podstawie oczekiwanej stopy zwrotu portfela zgodnie z modelem CAMP (Capital Assets Pricing Model) przy założeniu:
 - o Stopę wolną od ryzyka przyjęto na poziomie 2,11% (2,80%), co odpowiada rentowności 10 letnich obligacji skarbowych,
 - o Premię za ryzyko w całym okresie prognozy przyjęto na poziomie 6.5% (6,78%), a wskaźnik beta na poziomie 1,17 (1,01) bazując w obu przypadkach na publikacjach A. Damodorana,
- Premię za niską kapitalizację na poziomie 1,60 %
- Koszt kapitału obcego przyjęto na poziomie stopy wolnej od ryzyka powiększonej o marżę 1,6% (1,7%),
- Przyjęto założenie, iż w perspektywie długoterminowej struktura finansowania będzie oparta w 76% (77%) o kapitał własny, a w 24% o kapitał obcy,
- Dla powyższych założeń średni wazony koszt kapitału WACC wynosi 11.11% (9,71%).

Analiza wrażliwości szacowanej wartości ośrodka generującego przepływy pieniężne

zmiana WACC	Zmiana stopy wzrostu FCF po okresie szczegółowej prognozy				
	-1.00%	-0.50%	0.00%	0.50%	1.00%
-1.00%	30 270	31 736	33 381	35 239	37 355
-0.50%	28 440	29 732	31 173	32 788	34 614
0.00%	26 793	27 938	29 207	30 622	32 209
0.50%	25 301	26 321	27 466	28 693	30 083
1.00%	23 944	24 857	25 859	26 964	28 190

Na podstawie uzyskanych wyników testu Spółka uznała, iż szacowana wartość użytkowa nabytego przedsiębiorstwa MAKRUM Project Management Sp. z o.o. przewyższa sumę zaangażowanych aktywów o wartości 22.453 tys. PLN, obejmujących wartość firmy, znak towarowy, aktywa trwałe oraz aktywa obrotowe netto.

18. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 15.283 tys. PLN.

Zarząd monitoruje zmiany uwarunkowań rynkowych w zakresie rynkowej/godziwej wartości posiadanych przez Spółkę nieruchomości. W prezentowanym okresie Emitent dokonał wyceny posiadanych nieruchomości inwestycyjnych ze względu na występujące w ocenie Zarządu zmiany uwarunkowań prawnych lub istotnych zmian czynników, które miałyby wpływ na istotną zmianę wartości posiadanych nieruchomości.

Dokonana na dzień 31 grudnia 2019 roku wycena polegała na analizie porównywalności cen transakcyjnych gruntów o podobnej lokalizacji i potencjale. Przy wycenie do wartości godziwej wg metody porównawczej uwzględnia się takie cechy jak: położenie i ekspozycja, sąsiedztwo, infrastruktura techniczna, dostęp komunikacyjny, wielkość, kształt i status planistyczny i nadaje się im odpowiednie wagi.

W wyniku wyceny wartość nieruchomości zgodnie z operatem wzrosła o 1.044 tys. PLN.

Przeznaczeniem nieruchomości gruntowych jest osiągnięcie przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze wzrostem wartości tych aktywów i przeznaczenie ich na sprzedaż.

Opis metod wyceny oraz kluczowych danych wejściowych użytych do wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej:

Nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2019 roku	wartość w tys. PLN	Metoda wyceny	Istotne nieobserwowalne dane wejściowe	Przedział (średnia ważona)
Bydgoszcz, ul. Bydgoskich Olimpijczyków, 32.665 m ²	15 283	Podjęcie porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 239 PLN/m ² do 470 PLN/m ²

RAZEM w tys. PLN

15 283

Nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2018 roku	wartość w tys. PLN	Metoda wyceny	Istotne nieobserwowalne dane wejściowe	Przedział (średnia ważona)
Bydgoszcz, ul. Bydgoskich Olimpijczyków, 40.320 m ²	16 571	Podjęcie porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 316 PLN/m ² do 500 PLN/m ²

RAZEM w tys. PLN

16 571

Zmiana wartości nieruchomości wynika z podjętej przez Zarząd decyzji o przeniesieniu trzech działek nr 401/13, 401/15, 401/16 w kwocie 3.094 tys. PLN do aktywów zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży. Decyzja ta podyktowana jest planami Emitenta mającymi na celu sprzedaż gruntu podmiotowi powiązanemu. Poza tym Emitent zakupił działkę w kwocie 600 tys. PLN oraz poniósł nakłady w kwocie 117 tys. PLN.

W okresie od 01.01.2019 roku do dnia 31.12.2019 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 226 tys. PLN. Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w okresie zakończonym 31 grudnia 2019 roku wyniosły 155 tys. PLN.

19. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wystąpiły aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

ZMIANY W AKTYWACH TRWAŁYCH ZAKLASYFIKOWANYCH JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Aktywa		
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży na początek	2 276	1 077
Rzeczowe aktywa trwałe zaklasyfikowane w okresie	-	5 567
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych zaklasyfikowanych do sprzedaży	(5 188)	-
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania zaklasyfikowane w okresie	3 887	-
Aktualizacja rzeczowych aktywów trwałych zaklasyfikowane do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(4 179)
Nieruchomości inwestycyjne zaklasyfikowane w okresie	3 094	10 347
Wycena nieruchomości inwestycyjnych zaklasyfikowanych do sprzedaży	(208)	803
Nieruchomości inwestycyjne sprzedane w okresie		(11 339)
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	3 861	2 276

W powyższej tabeli zaprezentowano pozycje bilansowe, które zostały zaklasyfikowane do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku Spółka dokonała aktualizacji wartości maszyny przemysłowej, która została zaklasyfikowana jako aktywo trwałe przeznaczone do sprzedaży, co zostało szerzej opisane w notce 20 Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za okres zakończony 31 grudnia 2018 roku. Aktualizacja związana była z ustaleniem wartości ceny, po której maszyna zostanie sprzedana. Spółka zawarła umowę na sprzedaż tego aktywa trwałego zaklasyfikowanego jako przeznaczone do sprzedaży. Cena sprzedaży wyniosła 1.246 tys. PLN. W prezentowanym okresie dokonano sprzedaży większej części maszyn zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży. Spółka osiągnęła ujemny wynik na sprzedaży aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, w kwocie 27 tys. PLN. Natomiast bilansowa zmiana w związku ze sprzedażą wyniosła 1.274 tys. PLN.

Na dzień bilansowy zakończony 30 września 2019 roku Emitent dokonał zmiany przeznaczenia maszyny, która do tej pory prezentowana była jako aktywo z tytułu prawa do użytkowania. W dniu 3 października 2019 roku maszyna została sprzedana i osiągnięto przychód w kwocie 3.887 tys. PLN. Ponieważ wartość bilansowa maszyny na dzień 30 września 2019 roku przewyższała cenę sprzedaży, dokonano aktualizacji jej wartości o (-) 818 tys. PLN.

Na dzień bilansowy zakończony 31 grudnia 2019 roku Zarząd Spółki podjął decyzję o przeniesieniu dotychczas prezentowanych w nieruchomościach inwestycyjnych gruntów, które mają zostać sprzedane podmiotowi powiązanemu. W wyniku wyceny dokonano odpisu aktualizującego wartość gruntu w kwocie (-) 208 tys. PLN.

Na saldo 3.861 tys. PLN aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży składają się trzy działki w kwocie 3.774 tys. PLN oraz urządzenia w kwocie 87 tys. PLN, które z decyzją Zarządu nie służą już działalności operacyjnej Emitenta. Sprzedaż działek będzie się odbywała etapami w ramach inwestycji realizowanych przez spółki powiązane.

20. Zapasy

W sprawozdaniu finansowym Spółki ujęte są następujące pozycje zapasów:

<i>Zapasy</i>	31.12.2019	31.12.2018
Materiały	12 805	12 436
Półprodukty i produkcja w toku	4 505	3 335
Wyroby gotowe	7 428	8 891
Towary	136	164
Zaliczki na dostawy	2 571	1 099
Wartość bilansowa zapasów razem	27 445	25 925
<i>Odpisy aktualizujące wartość zapasów</i>	31.12.2019	31.12.2018
Stan na początek okresu	1 021	687
Odpisy ujęte jako koszt w okresie		641
Odpisy odwrócone w okresie (-)	(18)	(28)
Odpisy odwrócone w okresie w związku ze sprzedażą (-) - dotyczy towarów deweloperskich	(2)	(279)
Stan na koniec okresu	1 001	1 021

Odpisy aktualizujące wartość zapasów obciążą koszt własny sprzedanych produktów. Kwota odwróconych odpisów również została ujęta w koszcie własnym sprzedanych produktów (per saldo).

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego wartości zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania w kwocie 18 tys. zł PLN. Kwota 2 tys. PLN dotyczy odwrócenia odpisu w związku ze sprzedażą towarów deweloperskich (miejsca postojowe, lokale użytkowe).

Spółka posiada ustanowione zastawy rejestrowe na zapasach materiałów zlokalizowanych w Zakładzie Produkcyjnym w Koronowie o wartości 5.000 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zabezpieczenie to nie uległo zmianie.

21. Należności i pożyczki

NALEŻNOŚCI I POŻYCZKI	31.12.2019	31.12.2018
Pożyczki	1 003	-
Pozostałe należności (leasing - opłaty wstępne)	209	
Pozostałe należności długoterminowe	734	1 013
Należności i pożyczki długoterminowe	1 946	1 013
Aktywa krótkoterminowe:		
Aktywa z tytułu umów	6 068	9 711
Należności z tytułu dostaw i usług	22 035	22 781
Kaucje, kwoty zatrzymane	151	402
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	220	-
Pozostałe należności krótkoterminowe z tytułu sprzedaży udziałów spółki zależnej	-	631
Pożyczki	728	4 728
Należności i pożyczki krótkoterminowe bez aktywa z tytułu umów	23 134	28 542
Należności i pożyczki razem, w tym:	31 148	29 555
Należności razem	23 349	22 781
Pożyczki razem	1 731	4 728
Aktywa z tytułu umów razem	6 068	9 711

Jak wynika z powyższej tabeli saldo należności handlowych (krótko i długoterminowych) wynosi na dzień 31.12.2019 roku 23.349 tys. PLN i jest zbliżone do salda z końca 2018 roku. W 2019 roku nastąpiła zapłata za należności z tytułu sprzedaży udziałów spółki zależnej w kwocie 631 tys. PLN. Saldo należności z tytułu pożyczek udzielonych wynosi na dzień 31 grudnia 2019 roku 1.731 tys. PLN. Wartość ta w stosunku do końca 2018 roku spadła o 2.997 tys. PLN. Wartość 734 tys. PLN pozostałych należności długoterminowych jak i 151 tys. PLN w pozycji pozostałych krótkoterminowych należności dotyczy zatrzymanych kaucji realizowanych przez Emitenta kontraktów długoterminowych. Natomiast wartość 209 tys. PLN dotyczy opłat wstępnych ramach leasingu maszyn i urządzeń, których odbiór nastąpi w 2020 roku.

Oprocentowanie	Waluta	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
		w tys. PLN	w tys. PLN
Stan na 31.12.2019			
WIBOR1M+3%	PLN	6	6
WIBOR1M+6%	PLN	1 725	1 725
Pożyczki razem wg stanu na dzień 31.12.2019		1 731	1 731
Stan na 31.12.2018			
WIBOR1M+3%	PLN	1 359	1 359
WIBOR1M+6%	PLN	3 369	3 369
Pożyczki razem wg stanu na dzień 31.12.2018		4 728	4 728

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ POŻYCZEK	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	4 802	3 761
Kwota pożyczek udzielonych w okresie	6 943	7 276
Odsetki naliczone efektywną stopą procentową	200	199
Splata udzielonych pożyczek wraz z odsetkami (-)	(10 076)	(6 439)
Splata pożyczki udzielonej - kompensata (-)	(21)	5
Wartość brutto na koniec okresu	1 848	4 802
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu:	74	1 258
Odpisy pożyczek w ciągu roku	43	164
Odwrocenie odpisu pożyczek w ciągu roku	-	(1 299)
Odpisy odsetek od pożyczek w ciągu roku	-	9
Odwrocenie odpisu odsetek od pożyczek w ciągu roku	-	(58)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	117	74
Wartość bilansowa na koniec okresu	1 731	4 728

Spółka w okresie objętym sprawozdaniem udzieliła pożyczek w wartości 6.943 tys. PLN. Ponadto otrzymała spłaty udzielonych pożyczek wraz z odsetkami w wysokości 10.076 tys. PLN.

Odpis aktualizacyjny w kwocie 117 tys. PLN dotyczy pożyczek udzielonych podmiotom powiązanych tj. IFP Transylwania oraz PROMStahl PTY LTD, które zaprzestały swoją działalność odpowiednio w Rumunii i Australii.

21.1. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	31.12.2019	31.12.2018
<i>Aktywa finansowe:</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	26 127	28 955
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(6 619)	(6 174)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	19 508	22 781
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów o usługę budowlaną	151	402
Pozostałe należności finansowe	-	631
Pozostałe należności finansowe netto	151	1 033
Należności finansowe	19 659	23 814
<i>Aktywa niefinansowe:</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	2 527	-
Należności niefinansowe	2 527	-
Należności krótkoterminowe razem	22 186	23 814

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-75 dniowy termin płatności.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na dzień bilansowy wartość odpisanych należności Spółki wynosiła 6.619 tys. PLN. Zmiany w odpisach aktualizujących należności zaprezentowano w poniższej tabeli. Poza należnościami handlowymi, należności Spółki tworzyły również kwoty kaucji zatrzymanych o wartości 151 tys. PLN oraz wartość należności podatkowych per saldo w kwocie 2.527 tys. PLN.

Spółka wykorzystuje macierze rezerw do wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe w odniesieniu do należności handlowych. W celu ustalenia oczekiwanych strat kredytowych, należności handlowe zostały pogrupowane na podstawie podobieństwa charakterystyki ryzyka kredytowego. Spółka wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym sprawozdaniem finansowym prezentuje poniższa tabela:

<i>Odpisy aktualizujące wartość należności</i>	za okres 31.12.2019	za okres 31.12.2018
Stan na początek okresu	6 174	13 619
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	588	430
Odpisy należności z tytułu dostaw i usług odwrócone, ujęte jako przychód w okresie (-)	(143)	(7 875)
Wartość bilansowa należności razem	6 619	6 174

22. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych

Wyszczególnienie	Udział w kapitale podstawowym	31.12.2019		31.12.2018	
		Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości	Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości
PROMStahl Polska Sp. z o.o.	100,0%	15 035	5 035	15 035	8 435
PROMStahl GmbH	100,0%	2 281		2 281	-
Projprzem Budownictwo Sp. z o.o.	100,0%	2 005		2 005	
Inwestycje w jednostkach zależnych		19 321	5 035	19 321	8 435

W prezentowanym okresie Emitent otrzymał informację o zaprzestaniu działalności podmiotów zależnych PROMSTAHL YUKLEME, PROMSTAHL PTY LTD oraz IFP TRANSYLVANIA S.R.L i wykreśleniu wymienionych podmiotów z rejestrów handlowych odpowiednio w Turcji, Australii oraz Rumuni.

Ponadto po dniu bilansowym Emitent dokonał transakcji zakupu 100% udziałów spoza Grupy Kapitałowej oraz założył podmiot zależny zlokalizowany w innym kraju. Szerzej opis tych transakcji opisano w nocie nr 37 - zdarzenia po dniu bilansowym.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 r. Spółka prezentuje wartość inwestycji w jednostkach zależnych w wysokości 14.286 tys. PLN. Różnica pomiędzy sumą ceny nabycia jednostek zależnych wynoszącą 19.321 tys. PLN, a prezentowana wartością netto wynika z historycznie dokonanego odpisu aktualizującego wartość na podstawie przeprowadzonych testów przez Zarząd Spółki.

W roku bieżącym w związku z zidentyfikowanymi przesłankami świadczącymi o możliwości odwrócenia odpisu, na które składały się stabilne i pozytywne wyniki finansowe oraz planowane dodatnie przepływy związane z inwestycją, a także dalsze perspektywy rozwoju PROMSTAHL Polska Sp. z o.o. przeprowadzono testy na utratę wartości posiadanych w niej udziałów, w wyniku których Zarząd Spółki podjął decyzję o odwróceniu odpisu aktualizującego wartość udziałów w kwocie 3.400 tys. PLN. Dla testu przyjęto następujące założenia:

Dla testu przyjęto następujące założenia - w nawiasach zaprezentowano założenia przyjęte w roku poprzednim, a szerzej wyniki testu na dzień bilansowy zakończony 31 grudnia 2018 roku opisano w Jednostkowym Sprawozdaniu Finansowym za 2018 rok w nocie nr 23.

- Zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparty na szczegółowej prognozie na lata 2020-2024 PROMStahl Polska Sp. z o.o. opracowanej przez Spółkę,
- Wyniki możliwe do wygenerowania po okresie szczegółowej prognozy oszacowano na podstawie wyników generowanych przez Spółkę po jej reorganizacji dokonanej w latach 2017-2018 z uwzględnieniem efektów zmian wdrożonych na przełomie lat 2018-2019,
- Dla oszacowania wartości rezydualnej PROMStahl Polska Sp. z o.o. założono 1,9 % (1,9%) stopę wzrostu po okresie szczegółowej prognozy,
- Stopa dyskontowa została oszacowana na podstawie średnioważonego kosztu kapitału i jest zgodna z modelem WACC (Weighted Average Cost of Capital),
- Koszt kapitału własnego został wyznaczony na podstawie oczekiwanej stopy zwrotu portfela zgodnie z modelem CAMP (Capital Assets Pricing Model) przy założeniu:
 - o Stopę wolną od ryzyka przyjęto na poziomie 2,11% (2,80%), co odpowiada rentowności 10 letnich obligacji skarbowych,
 - o Premię za ryzyko w całym okresie prognozy przyjęto na poziomie 6.50 % (6,78%), a wskaźnik beta na poziomie 1,17 (1,7) bazując na publikacjach A.Damodorana,
 - o Premię za niską kapitalizację na poziomie 1,60 %
- Koszt kapitału obcego przyjęto na poziomie stopy wolnej od ryzyka powiększonej o marżę 1,60% (1,70%),
- Przyjęto założenie, iż w perspektywie długoterminowej struktura finansowania będzie oparta w 92% (95%) o kapitał własny, a w 8% (5%) o kapitał obcy,
- Dla powyższych założeń średni ważony koszt kapitału WACC wynosi 11,15% (9,59%).

Dla inwestycji w udziały w Spółkach PROJPRZEM Budownictwo Sp. z o.o. oraz PROMStahl GmbH, z uwagi na osiągnięte przez te Spółki wyniki finansowe oraz wartość aktywów netto znacząco przekraczającą wartość udziałów w cenie nabycia nie rozpoznano przesłanek utraty wartości na dzień bilansowy.

Ponadto Zarząd Spółki przeprowadził analizę kontynuacji działalności jednostek zależnych z uwzględnieniem potencjalnego wpływu pandemii COVID-19 rozprzestrzeniającej się w Polsce oraz w Europie i na podstawie przeprowadzonej analizy nie stwierdził istotnej niepewności dotyczącej założenia kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Analiza została przeprowadzona z uwzględnieniem zagrożeń takich jak możliwe przesunięcia realizacji kontraktów, wstrzymanie realizacji sprzedaży w okresie lub nałożone ograniczenia administracyjne mogące mieć wpływ na prowadzenie działalności na danym obszarze

23. Rezerwy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Poniżej zaprezentowano rezerwy na dzień 31 grudnia 2019 roku w podziale na krótko- i długoterminowe.

Na dzień bilansowy rezerwy krótkoterminowe stanowiła kwota rezerw na przyszłe naprawy gwarancyjne w kwocie 639 tys. PLN. Ze względu na niższy poziom reklamacji odnotowanych w 2019 roku - w stosunku do roku ubiegłego - wartość tej rezerwy uległa zmianie. Spółka zakłada, że skala reklamacji odnotowanych w 2020 roku będzie zbliżona również w 2019 roku.

Rezerwy krótkoterminowe	sprawy sądowe	pozostałe rezerwy	naprawy gwarancyjne	razem
<i>za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019</i>				
<i>Stan na początek okresu</i>	-	-	903	903
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	-	-	-	-
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	-	-	(264)	(264)
Wykorzystanie rezerw (-)	-	-	-	-
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-
<i>Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2019 roku</i>	-	-	639	639

Rezerwy krótkoterminowe	sprawy sądowe	pozostałe rezerwy	naprawy gwarancyjne	razem
<i>za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku</i>				
<i>Stan na początek okresu</i>	1	1 107	903	2 011
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	-	-	-	-
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	-	-	-	-
Wykorzystanie rezerw (-)	(1)	(1 107)	-	(1 108)
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-
<i>Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2018 roku</i>	-	-	903	903

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych poniesionych w roku bieżącym. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym, a ich całość w ciągu 2-5 lat od dnia bilansowego. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne, oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży, historycznych oraz aktualnych dostępnych informacjach na temat zgłoszonych reklamacji w 2-5 letnim okresie gwarancyjnym na wszystkie sprzedane produkty.

Na dzień bilansowy wartość tej rezerwy wynosiła 639 tys. zł.

24. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w tys. PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
Stan na 31.12.2019							
Kredyt w rachunku bieżącym (Umbrella)	PLN	WIBOR O/N + marża	31.07.2019	-	4 902	4 902	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	21.06.2020	-	4 995	4 995	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	10.05.2020	-	8 134	8 134	-
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	WIBOR 1M + marża	09.05.2021		2 319	1 644	675
Kredyt w rachunku kredytowym	EUR	EURIBOR 1M + marża	09.05.2021	765	3 279	2 340	939
Kredyt w rachunku kredytowym - inwestycyjny	PLN	WIBOR 1M + marża	28.09.2024		5 057	-	5 057
Pożyczki od jednostek zależnych	PLN	WIBOR 1M + 3%	31.12.2020		3 099	3 099	-
Pożyczki od jednostek zależnych	EUR	EURIBOR 1M + 3%	31.12.2020	401	1 707	1 707	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2019					33 492	26 821	6 671
Stan na 31.12.2018							
Kredyt w rachunku bieżącym (Umbrella)	PLN	WIBOR O/N + marża	31.07.2019		4 828	4 828	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	21.06.2019		4 132	4 132	-
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	EURIBOR 1M + marża	21.06.2019	74	852	852	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	10.05.2019		8 028	8 028	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2018					17 840	17 840	-

Ustanowione zabezpieczenia

N - nieruchomości U - udziały ŚT - środki trwałe ŚO - środki obrotowe R - rachunki A - akcje	Aktywo	Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj transakcji	Data zakończenia	Zabezpieczenia (rodzaj, wartość)
N	BY1B/00093244/7	PM	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	31.07.2020	Hipoteka umowna do kwoty 18.000 tys. PLN
ŚO	zapasy	PM	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	31.07.2020	Zastaw rejestrowy na zapasach do kwoty 5.000 tys. PLN
N	BY1B/00093244/7	PM	mBank S.A.	Linia na gwarancje	31.07.2020	Hipoteka umowna do kwoty 18.000 tys. PLN
N	BY1B/00060014/6	PM	Santander Bank Polska S.A.	Multilinia	21.06.2020	Hipoteka umowna łączna do kwoty 51.300 tys. PLN
ŚT	03399/4 - NOŻYCE GILOTYNOWE LVD MVS-TS 20/40	PM	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	31.07.2020	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do tożsamości, tj. nożycach gilotynowych LVD MVS - TS 20/40
N	BY1B/00093244/7	PM	mBank S.A.	Kredyt odnawialny	10.08.2021	Hipoteka umowna do kwoty 18.000 tys. PLN
N	BY1B/00060014/6	PM	Santander Bank Polska S.A.	Kredyt inwestycyjny	28.09.2024	Hipoteka umowna łączna do kwoty 51.300 tys. PLN
N	BY1B/00093244/7	P Bud	mBank S.A.	Linia na gwarancje	31.07.2020	Hipoteka umowna do kwoty 4.100 tys. PLN

25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tytułu umów oraz pozostałe zobowiązania

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	31.12.2019	31.12.2018
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	22 100	20 347
Zobowiązania inwestycyjne	150	-
Pozostałe zobowiązania finansowe (kaucje)	861	1 575
Inne zobowiązania krótkoterminowe	-	984
Zobowiązania krótkoterminowe razem	23 111	22 906
Zobowiązania z tytułu umów	1 411	3 819
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe razem	24 522	26 725
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>		
Pozostałe zobowiązania finansowe (kaucje)	273	546
Zobowiązania długoterminowe razem	273	546
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe razem	24 795	27 271

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 30-75-dniowych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała (krótko i długo terminowe) 1.134 tys. PLN pozostałych zobowiązań finansowych. Na kwotę tę składają się głównie otrzymane od kontrahentów wadia i kaucje. W prezentowanym okresie Emitent rozpoczął rozbudowę Zakładu Produkcyjnego w Koronowie. Rozbudowa realizowana jest w ramach segmentu przeładunkowego oraz części segmentu konstrukcji tj. w zakresie systemu parkingowego. Inwestycja polega na rozbudowie części produkcyjnej, magazynowej oraz parku maszyn i urządzeń do transportu.

26. Inne istotne zmiany

Poniżej przedstawiono pozostałe zmiany, które miały wpływ na aktywa, zobowiązania i kapitały.

26.1. Kapitałowe papiery wartościowe

Posiadane przez Spółkę akcje jak i obligacje prezentowane są w pozycji pozostałych krótkoterminowych (akcje i obligacje) oraz długoterminowych aktywów finansowych (obligacje).

Emitent dokonał zakupu obligacji wyemitowanych przez Jednostkę Dominującą w kwocie 14.000 tys. PLN.

SERIA OBLIGACJI	OPROCENTOWANIE	TERMIN WYKUPU	WARTOŚĆ WRAZ Z WYCENĄ	ZA OKRES 12 MIESIĘCY 2019 ROKU ZAKOŃCZONE DNIA 31 GRUDNIA 2019 ROKU	DŁUGI TERMIN
Obligacje Seria F	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	20.06.2020	3 127	3 127	-
Obligacje Seria G	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	30.11.2020	3 127	3 127	-
Obligacje Seria H	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	30.11.2022	4 169	169	4 000
Obligacje Seria I	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	30.11.2023	4 169	169	4 000
Obligacje na dzień 31 grudnia 2019 roku			14 592	6 592	8 000

Zarząd Spółki przeprowadził analizę utraty wartości obligacji zakupionych od akcjonariusza większościowego (Grupa Kapitałowa Immobile S.A.) na podstawie oceny ryzyka kredytowego nie stwierdzono konieczności dokonywania odpisów aktualizujących wartość tych obligacji.

Wycenione na dzień 31.12.2019 roku odsetki od obligacji w kwocie 592 tys. PLN zostały przez Emitenta obligacji zapłacone do Spółki w dniu 3 marca 2020 roku.

26.2. Sprawy sądowe

Poniżej przedstawiono sprawy sądowe przeciwko Spółce:

W prezentowanym okresie nie wystąpiły istotne sprawy przeciwko Spółce.

Poniżej przedstawiono sprawy sądowe z powództwa Spółki:

W związku z toczącymi się sprawami sądowymi z powództwa Spółki, dokonano w latach poprzednich odpisów aktualizujących należności z tytułu sporów.

OPIS SPRAW SĄDOWYCH
<p><u>Sprawa restrukturyzacyjna Dom M4 Sp. z o.o.</u></p> <p>Sprawa restrukturyzacyjna dłużnika Projprzem Makrum S.A tj. Dom M - 4 Sp. z o.o. (dalej Dłużnik), która zgłosiła wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego w trybie przyspieszonym. Projprzem Makrum S.A. (dalej Spółka) ma zgłoszoną wierzytelność w wysokości 2.314.655,96 zł. Propozycja układowa dłużnika w postępowaniu w stosunku do grupy wierzycieli, w której znajduje się Spółka jest redukcja należności głównej o 25% i wszystkich odsetek oraz kosztów procesu kosztów postępowania egzekucyjnego od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. W wyniku głosowania wierzycieli nad propozycją układu Sąd Rejonowy Bydgoszczy wydał postanowienie zatwierdzające przyjęcie układu. W wyniku egzekucji poręczyciela hipotecznego dłużnika Spółka na poczet w/w wierzytelności otrzymała kwotę 342.727,61 PLN PLN. Zgodnie ze sprostowanym postanowieniem zatwierdzającym układ zredukowana należność miała być uregulowana do dnia 31.03.2019r. W związku z upływem terminu jaki miał Dłużnik na uregulowanie należności Spółki, Spółka wniosła o uchylenie układu. Sąd oddalił wniosek Spółki i poinformował o złożeniu przez Dłużnika nowych propozycji układowych, ostatecznie zakładających wydłużenie terminu na spłatę wierzycieli z grupy wierzycieli obejmującej Spółkę do 30.04.2020r. jednocześnie proponując redukcję zadłużenia głównego o 25% i wszystkich odsetek, kosztów procesu i kosztów postępowania egzekucyjnego, a nadto zaproponował możliwość zaspokojenia wierzycieli z grupy obejmującej Spółkę poprzez ustanowienie na ich rzecz lokali mieszkalnych w cenie 5.350 zł brutto/mkw. Zgromadzenia Wierzycieli w głosowaniu w dniu 20 stycznia 2020r. przyjęło propozycje układowe. Spółka głosowała przeciw propozycji układu i złożyła zastrzeżenia do układu. Sprawa w toku. Spółka dokonała w latach poprzednich odpis aktualizujący należność od DOM-M4 Sp. z o.o. Wartość odpisu na dzień bilansowy wynosi 1.726 tys. PLN.</p>
<p><u>Sprawa przeciwko Donges Stell Tec GmbH</u></p> <p>Spółka wystąpiła przeciwko Donges Stell Tec GmbH (dalej Pozwana) z pozwem o zapłatę kwoty zatrzymanych przez Pozwaną kaucji w związku z upływem terminu wymagalności ich zwrotu na rzecz Spółki o wartości łącznej 32 351,49 EUR. Pozwana w odpowiedzi wniosła o oddalenie powództwa. Sprawa w toku. Spółka dokonała w latach poprzednich odpis aktualizujący należność od Donges Stell Tec GmbH. Wartość dokonanego odpisu wynosi 143 tys. PLN.</p>

26.3. Zobowiązania warunkowe

W tabeli poniżej zaprezentowano należności i zobowiązania warunkowe PROJPRZEM MAKRUM S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

NALEŻNOŚCI WARUNKOWE	31.12.2019	31.12.2018
Poręczenie spłaty należności	-	-
Gwarancje	819	1 660
Należności warunkowe ogółem	819	1 660
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	31.12.2019	31.12.2018
Poręczenie spłaty zobowiązań	19 660	12 286
Gwarancje	9 868	9 300
Inne zobowiązania warunkowe	-	0
Zobowiązania warunkowe ogółem	29 528	21 586

26.4. Zobowiązania inwestycyjne

W prezentowanym okresie Emitent rozpoczął rozbudowę Zakładu Produkcyjnego w Koronowie. Rozbudowa realizowana jest w ramach segmentu przeładunkowego oraz części segmentu konstrukcji tj. w zakresie systemu parkingowego. Inwestycja polega na rozbudowie części produkcyjnej, magazynowej oraz infrastruktury maszyn i urządzeń do transportu. Realizacja inwestycji finansowana jest ze środków własnych oraz z otrzymanego na ten cel kredytu inwestycyjnego. Wartość poniesionych nakładów na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 8.242 tys. PLN. Wartość finansowana ze środków własnych oraz 3.095 tys. PLN z przyznanego kredytu inwestycyjnego w kwocie 5.147 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość zobowiązań z tytułu realizowanej inwestycji wynosiła 150 tys. PLN.

26.5. Kapitał własny

KAPITAŁ PODSTAWOWY	31.12.2019	31.12.2018
Liczba akcji	5 982 716	5 982 716
Wartość nominalna akcji (PLN)	1	1
Kapitał podstawowy (tys. PLN)	5 983	5 983

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Emitent posiadał 5.982.716 sztuk akcji. Na dzień publikacji struktura posiadanych akcji ulegnie zmianie (szerzej zostało to opisane w nocie 37) na akcje na okaziciela. Konwersja zostanie dokonana w związku z wnioskami akcjonariuszy. Akcje imienne uprawniają do wykonywania 1 głosu z każdej akcji na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Po konwersji na akcje na okaziciela, akcje nadal będą uprawniały do wykonywania jednego głosu z każdej akcji na Walnym Zgromadzeniu Spółki. W wyniku konwersji akcji w Spółce, nie będą już istniały akcje imienne. Wysokość kapitału zakładowego Spółki nie ulegnie zmianie i wynosić będzie nadal 5.982.716 zł. Ogólna liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki w wyniku konwersji także nie ulegnie zmianie i wynosić będzie nadal 5.982.716.

26.6. Zarządzanie Kapitałem

Nie wystąpiły istotne zmiany celów, zasad i procedur zarządzania kapitałem.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	31.12.2019	31.12.2018
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	98 378	94 887
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	98 378	94 887
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	33 492	17 840
Leasing	4 358	3 343
Źródła finansowania ogółem	136 228	116 070
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,70	0,80
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	8 620	9 928
Amortyzacja	2 432	2 839
EBITDA	11 052	12 767
<i>Dług:</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	33 492	17 840
Leasing	4 358	3 343
Dług netto	37 850	21 183
Wskaźnik długu do EBITDA*	3,42	1,66

EBITDA - nie jest miarą zdefiniowaną w MSSF, spółka na potrzeby powyższej kalkulacji określiła ją jako: zysk z działalności operacyjnej powiększony o koszty amortyzacji.*

W dniu 12 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę o utworzeniu kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na realizację skupu przez Emitenta akcji własnych. Wartość kapitału rezerwowego przeznaczonego na ten cel powstała z przesunięcia 5.000 tys. PLN z kapitału zapasowego Spółki.

26.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się z następujących pozycji:

	31.12.2019	31.12.2018
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN*	1 830	107
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	744	1 454
Środki pieniężne w kasie	3	1
Środki pieniężne w kasie walutowej	35	42
Środki pieniężne podlegające ograniczeniu dysponowania	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	2 612	1 604

* Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT, o którym mowa w:

a) art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2187, 2243 i 2354),

b) art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2386 i 2243) - w kwocie 711 tys. PLN;

26.8. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom Spółki podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w obrocie w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku na akcję Spółka stosuje w liczniku kwotę zysku netto przypadającego akcjonariuszom Spółki tzn. nie występuje efekt rozwodniący wpływający na kwotę zysku.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego

i rozwodnionego zysku na jedną akcję (liczba akcji pomniejszona została o ilość posiadanych przez Spółkę akcji własnych):

ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru (poza akcjami własnymi)</i>		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	5 982 716	5 982 716
<i>Działalność kontynuowana</i>		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	7 080	7 164
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	1,18	1,20

27. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania, zobowiązania leasingowe

W prezentowanym okresie Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing ("MSSF 16").

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku Spółka spłaciła zobowiązania z tytułu leasingu w wysokości 2.954 tys. PLN, w tym wartość wykupu maszyny w kwocie 1.575 tys. PLN.

Wartość bieżąca przyszłych opłat leasingowych	Opłaty z tytułu umów leasingu płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31.12.2019				
Zmiany zobowiązań leasingowych	1 482	1 962	4 298	7 742
Koszty finansowe (-)	(159)	(341)	(2 884)	(3 384)
Razem	1 323	1 621	1 414	4 358

Wartość bieżąca przyszłych opłat leasingowych	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31.12.2018				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	2 454	962	-	3 416
Koszty finansowe (-)	(63)	(10)	-	(73)
Razem	2 391	952	-	3 343

AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA	Grunty	Budynki i budowla	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Stan na 31.12.2019						
Wartość bilansowa brutto	1 823	438	2 797	1 459	31	6 548
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	(26)	(109)	(635)	(475)	(6)	(1 251)
Wartość bilansowa netto	1 797	329	2 162	984	25	5 297

AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA	Grunty	Budynki i budowla	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2019	1 820	-	6 658	780	31	9 289
Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2019						-
Zwiększenia związane nabyciem, przejęciem, zmianą kwalifikacji (+)	-	438	844	679	-	1 961
Zmniejszenie związane ze sprzedażą, likwidacją (-)	-	-	(4 705)	(236)	-	(4 941)
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	3	-	-	-	-	3
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja (-)	(26)	(109)	(635)	(239)	(6)	(1 015)
Wartość bilansowa netto	1 797	329	2 162	984	25	5 297

Nabycie (1.961 tys. PLN) aktywów z tytułu prawa do użytkowania związane było m. in. z nabyciem suwnicy oraz nożyc uniwersalnych do Zakładu w Koronowie.

Zmniejszenie w pozycji maszyn i urządzeń w kwocie 4.705 tys. PLN dotyczy przeniesienia maszyny do aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży. Szerzej na ten temat opisano w notcie nr 19.

Charakterystyka zobowiązań leasingowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu:

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterm.	długoterm.
Stan na 31.12.2019							
Umowy leasingu do 2 lat	PLN	zmienna w op. o WIBOR 1M	1 rok	-	14	14	-
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	4 lata	-	874	237	637
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	3 lata	-	181	102	79
Umowy leasingu powyżej 3 roku	PLN	zmiennie	5 lat	-	741	207	534
Umowy leasingu do 99 lat	PLN	stałe	71 lat	-	1 431	3	1 428
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	zmiennie w op. o EURIBOR 1M	5 lat	152	446	230	216
Umowy leasingu do 3 lat	PLN	stałe	2 lata	-	261	167	94
Umowy leasingu do 2 lat	PLN	stałe	2 lata	-	352	352	
Umowy leasing do 5 lat	EUR	zmiennie EURIBOR	5 lat	-	58	11	47
Leasing na dzień 31.12.2019					4 358	1 323	3 035

Powyższa tabela przedstawia posiadane przez Emitenta umowy leasingowe, a także inne prawa do korzystania. Tabela powyżej prezentuje następujące pozycje:

- Umowa leasingu zawarta w grudniu 2016; przedmiot – Robot Spawalniczy zrobotyzowane stanowisko spawalnicze; wartość na dzień zawarcia umowy leasingu 348 tys. EUR, okres leasingowy 60 miesięcy, zabezpieczenie weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową; oprocentowanie zmienne w oparciu o EURIBOR 1M; wartość bilansowa przedmiotu leasingu na dzień 31.12.2019 r.: 152 tys. EUR
- Umowa leasingu zawarta w październiku 2018; przedmiot – odkurzacz przemysłowy; wartość na dzień zawarcia umowy leasingu 31 tys. PLN; okres leasingu – 24 miesiące; zabezpieczenie: weksel in blanco z deklaracją wekslową; oprocentowanie zmienne w oparciu o WIBOR 1M; wartość bilansowa przedmiotu leasingu na dzień 31.12.2019 r.: 24 tys. PLN.
- Umowa leasingu zawarta w marcu 2019; przedmiot – suwnice; wartość na dzień zawarcia umowy leasingu 1 814 tys. PLN; okres leasingu – 59 miesięcy; zabezpieczenie: weksel in blanco z deklaracją wekslową; oprocentowanie zmienne w oparciu o WIBOR 1M; wartość bilansowa przedmiotu leasingu na dzień 31.12.2019 r.: 1.788 tys. PLN.
- Umowa leasingu zawarta w czerwcu 2019; przedmiot – nożyce uniwersalne; wartość na dzień zawarcia umowy leasingu 15 tys. EUR; okres leasingu – 60 miesięcy; zabezpieczenie: weksel in blanco z deklaracją wekslową; oprocentowanie zmienne w oparciu o WIBOR 1M; wartość bilansowa przedmiotu leasingu na dzień 31.12.2019 r.: 62 tys. PLN.
- Umowa leasingu zawarta w czerwcu 2019; przedmiot – prasy krawędziowe; wartość na dzień zawarcia umowy leasingu 280 tys. EUR; okres leasingu – 60 miesięcy; zabezpieczenie: weksel in blanco z deklaracją wekslową; oprocentowanie zmienne w oparciu o WIBOR 1M; wartość bilansowa przedmiotu leasingu na dzień 31.12.2019 r.: 1.191 tys. PLN.

- Umowa leasingu zawarta w październiku 2019; przedmiot – wycinarka plazmowa CNC; wartość na dzień zawarcia umowy leasingu 410 tys. PLN; okres leasingu – 60 miesięcy; zabezpieczenie: weksel in blanco z deklaracją wekslową; oprocentowanie zmienne w oparciu o WIBOR 1M; wartość bilansowa przedmiotu leasingu na dzień 31.12.2019 r.: 410 tys. PLN.

- Umowa leasingu zawarta w grudniu 2019; przedmiot – zrobotyzowane stanowisko spawalnicze; wartość na dzień zawarcia umowy leasingu 362 tys. EUR; okres leasingu – 59 miesięcy; zabezpieczenie: weksel in blanco z deklaracją wekslową; oprocentowanie zmienne w oparciu o WIBOR 1M; wartość bilansowa przedmiotu leasingu na dzień 31.12.2019 r.: 1.545 tys. PLN.

- Umowa generalna leasingu zawarta w listopadzie 2012; przedmiot – flota samochodowa; okres trwania 48 miesięcy na poszcz. auta; wartość bilansowa floty leasingowanej na 31.12.2019 roku 722 PLN; oprocentowanie zmienne.

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterm.	długoterm.
Stan na 31.12.2018							
Umowy leasingu do 2 lat	PLN	zmienna w op. o WIBOR 1M	2 lata	-	30	15	15
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmienna	4 lata	-	649	153	496
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmienna	1 rok	-	2 005	2 005	-
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	zmienna w op. o EURIBOR 1M	5 lat	152	659	218	441
Leasing finansowy na dzień 31.12.2018					3 343	2 391	952

Analiza wymagalności zobowiązań z tytułu leasingu została przedstawiona w nocie 28.6. „Ryzyko związane z płynnością”.

Całkowity wpływ środków pieniężnych z tytułu leasingów wyniósł w roku 2019 (3 314)

28. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

W okresie sprawozdawczym nie zaszły istotne zmiany ryzyka finansowego jak również celów i zasad zarządzania tym ryzykiem.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, obligacje, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada również inne instrumenty, takiej jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Jednostki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Emitent monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w notach poniżej.

28.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Spółka jest narażona na ryzyko stopy procentowej związane z zobowiązaniami z tytułu kredytów bankowych i otrzymanych pożyczek. Spółka korzysta w szczególności z limitów kredytowych w rachunku bieżącym, kredytu w rachunku kredytowym i kredytu inwestycyjnego, a także pożyczek otrzymanych od spółek zależnych. Podstawą oprocentowania jest zmienny wskaźnik WIBOR 1M dla kredytów w PLN (przy stałej marży) oraz zmienny wskaźnik EURIBOR 1M dla kredytu w rachunku kredytowym jak i pożyczki w walucie EUR istnieje ryzyko wahań stopy procentowej. Ze względu na poziom zadłużenia (na dzień bilansowy udział kredytów w pasywach ogółem wynosi 20,1%). Spółka ocenia ryzyko stopy procentowej jako nie stanowiące zagrożenia dla sytuacji finansowej PROJPRZEM MAKRUM S.A.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy		Wpływ na inne dochody całkowite	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Wzrost stopy procentowej	1%	-76	-18	-	-
Spadek stopy procentowej	-1%	76	18	-	-

28.2. Ryzyko walutowe

Znaczący udział sprzedaży w walucie euro w strukturze przychodów sprawia, że istotny wpływ na wyniki finansowe oraz na poziom rentowności kontraktów wywiera kształtowanie się kursu złotego względem tej waluty. Spółka w celu ograniczenia ryzyka walutowego stosuje instrumenty dostępne na rynku finansowym i korzysta przede wszystkim z terminowych instrumentów finansowych (typu forward lub opcji).

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość zysku (straty) brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) oraz całkowitych dochodów ogółem na racjonalnie możliwe wahania kursu euro przy założeniu niezmienności innych czynników.

Aktywa i zobowiązania finansowe Spółki, inne niż instrumenty pochodne wyrażone w walutach EURO na dzień bilansowy przedstawiają się następująco:

Pozycje	31 grudnia 2019	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2018
	Wartość wyrażona w walucie EUR	Wartość po przeliczeniu	Wartość wyrażona w walucie EUR	Wartość po przeliczeniu
Należności handlowe	1 195	5 092	1 213	5 216
Środki pieniężne	179	779	145	1 495
Zobowiązania handlowe	-1 920	-8 179	-1 864	-7 989
Kredyty	-765	-3 258	-198	-850
Pożyczki - otrzymane	-401	-1 707	-	0
Leasing	-100	-426	-151	-655
Ekspozycja netto	-1 812	-7 699	-855	-2 783

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość zysku (straty) brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) oraz całkowitych dochodów Spółki (z tytułu zmiany wartości godziwej kontraktów terminowych typu forward i zabezpieczeń inwestycji netto) na racjonalnie możliwe wahania kursu euro przy założeniu niezmienności innych czynników.

	Wahania kursu EUR	Wpływ na wynik finansowy PLN	Wpływ na całkowite dochody PLN
Stan na 31 grudnia 2019			
Wzrost kursu walutowego	10%	772	-
Spadek kursu walutowego	-10%	-772	-
Stan na 31 grudnia 2018			
Wzrost kursu walutowego	10%	386	-
Spadek kursu walutowego	-10%	-386	-

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała kontrakty zabezpieczające typu forward o wartości 3.400 tys. EUR. Wycena dokonana na dzień bilansowy wyniosła 357 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała kontrakty zabezpieczające typu forward o wartości 5.230 tys. EUR. Wycena dokonana na dzień bilansowy wyniosła (-) 58 tys. PLN.

28.3. Ryzyko cen towarów

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka cen towarów.

28.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko to jest związane z tym, że kontrahent nie dopełni umownych zobowiązań, w wyniku czego Spółka poniesie straty finansowe; pozycją narażoną na ryzyko kredytowe są należności z tytułu dostaw i usług.

Jednostka stosuje zasadę dokonywania transakcji przede wszystkim z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej. Korzysta przy tym z dotychczasowego doświadczenia i współpracy z danym klientem oraz z informacji finansowych uzyskiwanych od firm zajmujących się obrotem informacją gospodarczych (wywiadowni gospodarczych). Narażenie Emitenta na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane, co dotyczy w szczególności odbiorców powodujących występowanie koncentracji ryzyka kredytowego. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych bądź zagrożonych następuje ograniczenie bądź wstrzymanie sprzedaży zgodnie z obowiązującymi procedurami i indywidualnie rozpatrywana jest procedura uruchomienia windykacji należności. Na dzień bilansowy należności uznane za trudno ściągalne Spółka objęła odpisem aktualizującym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Spółka realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Emitent stosuje uproszczony model kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości dla należności z tytułu dostaw i usług i aktywów z tytułu umów (bez względu na termin zapadalności). Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności. Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej dla należności od odbiorców Spółka wykorzystuje macierz rezerw oszacowaną w oparciu o historyczne poziomy spłacalności należności od kontrahentów.

W ramach należności z tytułu dostaw i usług, stanowiących najbardziej istotną klasę aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, a także w przypadku aktywów z tytułu umowy, Spółka nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania oraz lokalizacji geograficznej dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 3 lat. Ponadto w modelu uwzględniono informacje dotyczące przyszłości obejmujące: prognozy PKB na kolejny rok oraz sytuację branży.

Wartość brutto poszczególnych grup oraz wysokość odpisów kształtowały się na 31 grudnia 2019 roku następująco:

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe określana jest poprzez wartość bilansową następujących aktywów finansowych:

Aktywa finansowe narażone na ryzyko	31.12.2019	31.12.2018
Należności i pożyczki	1 940	4 728
Aktywa z tytułu umów	6 068	9 711
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22 186	23 814
Pochodne instrumenty finansowe	357	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 612	1 604
Należności warunkowe ogółem	819	1 660
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem	33 982	41 517

Analizę należności jako najistotniejszej kategorii aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, pod kątem zalegania oraz strukturę wiekową należności zaległych przedstawiają poniższe tabele

	Aktywa z tyt. umowy	Należności z tytułu dostaw i usług i kaucje					Razem
		Bieżące	przeterminowanie				
			0 – 30 dni	31 – 180 dni	180 - 365 dni	powyżej 365 dni	
Stan na 31.12.2019							
Lokalizacja: Polska							
Wskaźnik odpisu	1,1%	0,0%	2,1%	8,3%	14,8%	100,0%	
Wartość brutto	6 068	17 445	674	2 429	209	6 308	27 064
Odpis aktualizujący	65	0	14	201	31	6 308	6 619

	Aktywa z tyt. umowy	Należności z tytułu dostaw i usług i kaucje					Razem
		Bieżące	przeterminowanie				
			0 – 30 dni	31 – 180 dni	180 - 365 dni	powyżej 365 dni	
Stan na 31.12.2018							
Lokalizacja: Polska							
Wskaźnik odpisu	1,2%	0,2%	1,4%	7,8%	25,2%	100,0%	
Wartość brutto	9 711	17 534	3 249	3 734	526	5 567	30 610
Odpis aktualizujący	102	35	45	291	132	5 567	6 174

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Spółka realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

28.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka jest narażona na ryzyko płynności w przypadku niedopasowania struktury terminowej przepływów pieniężnych związanych z bieżącą działalnością operacyjną, jak i z zadaniami inwestycyjnymi. Spółka na bieżąco monitoruje pozycję płynności zestawiając salda i terminy spływu należności handlowych z terminami zapadalności płatności zobowiązań handlowych, finansowych, publiczno-prawnych i innych. Stosowane procedury pozwalają na szybką identyfikację ewentualnych zagrożeń płynności i wprowadzenie środków zaradczych.

Z uwagi, iż około dwóch trzecich strumieni gotówkowych spływających do Spółki pochodziło od jej podmiotów zależnych, Spółka monitoruje także pozycję płynnościową tych podmiotów. Portfele należności Spółek zależnych są aktualnie znacząco zdywersyfikowane kwotowo, podmiotowo i geograficznie, co podnosi ich wiarygodność.

Spółka, z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, zaangażowała znaczne środki w kapitał obrotowy netto, który na 31 grudnia 2019 wynosił prawie 10 mln PLN, co zmniejsza ryzyko wystąpienia ryzyka płynności.

Podstawowym instrumentem zapewniającym płynność Spółki są bieżące przepływy finansowe i posiadane aktywa obrotowe.

Dodatkowo Spółka wspiera pozycję płynności korzystając z przyznaných limitów kredytowych w rachunkach bieżących oraz kredytu obrotowego w rachunku kredytowym. Na dzień bilansowy wykorzystanie dostępnych limitów w rachunku bieżącym przekraczało 10,0 mln PLN.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Jednostki na dzień 31 grudnia 2019 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

	Krótkoterminowe		Długoterminowe			Przepływy razem przed zdyskontowaniem
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 31 grudnia 2019 roku						
Kredyty w rachunku kredytowym	1 721	1 721	2 100	5 049		10 590
Kredyty w rachunku bieżącym	18 031					18 031
Pożyczki	2 522	2 522				5 044
Leasing	741	741	3 910	581	1 428	7 401
Pochodne instrumenty finansowe						-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe w tym:	21 830	430	867			23 127
<i>Ekspozycja na ryzyko płynności</i>	44 845	5 414	6 877	5 630	1 428	77 157

	Krótkoterminowe		Długoterminowe			Przepływy razem przed zdyskontowaniem
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 31 grudnia 2018 roku						
Kredyty w rachunku kredytowym						0
Kredyty w rachunku bieżącym	17 840					17 840
Leasing finansowy	414	1 977	952			3 343
Pochodne instrumenty finansowe	58					58
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	29 088	941	271	546		30 846
<i>Ekspozycja na ryzyko płynności</i>	47 399	2 917	1 222	546	0	52 087

28.6. Ryzyka pozostałe COVID - 19

Zarząd PROJPRZEM MAKRUM S.A. z uwagą analizuje wpływ pandemii koronawirusa na działalność operacyjną i sytuację finansową Spółki oraz Grupy.

Na dzień dzisiejszy nie zaobserwowano znaczącego wpływu pandemii na prowadzoną działalność w poszczególnych segmentach operacyjnych Spółki.

W zakresie produkcji systemów przetadunkowych PROMStahl nie są obserwowane znaczące ograniczenia po stronie pozyskiwania zleceń jak i dostaw materiałów i podzespołów czy też pracy podwykonawców. Stan zamówień jest na analogicznym poziomie jak w roku poprzednim. Zapasy podstawowych komponentów do produkcji kształtują się (poza zapasem stali) na poziomie od dwóch do sześciu miesięcy. Sprzedaż i dystrybucja odbywa się bez większych zakłóceń.

Podobnie dzieje się w zakresie produkcji systemów parkingowych MODULO, z zastrzeżeniem, iż portfel zamówień jest znacząco wyższy niż w roku poprzednim.

W stosunku do produkcji i sprzedaży maszyn MAKRUM pozyskiwanie zleceń jak i produkcja przebiegają na zbudżetowanym poziomie. W ciągu ostatnich 14 dni przed datą publikacji niniejszego sprawozdania finansowego podpisano dwie umowy na realizację projektów maszynowych na łączną kwotę około 5,0 mln PLN, a na ich realizację Spółka pozyskała finansowanie bankowe.

W związku z wystąpieniem pandemii koronawirusa zidentyfikowane zostały najważniejsze grupy ryzyka związane z obecnym i sygnalizowanym stanie pandemii, otoczeniem prawnym i rynkowym.

- odstąpienie lub czasowe wstrzymanie realizacji zadań przez inwestora,
- brak płatności od kontrahenta z uwagi na zachwianą płynność, utratę finansowania bankowego i/lub korporacyjnego,
- niemożności terminowej realizacji zawartych umów z uwagi na:
 - braki w zaopatrzeniu w surowce i materiały oraz podzespoły,
 - brak dostatecznej ilości podwykonawców i/lub wstrzymanie pracy przez podwykonawców z uwagi na braki w ich kadrze spowodowane pandemią,
- utrata płynności finansowej przez dostawców i związane z tym żądanie wysokich przedpłat lub dostawy po zapłacie itp.,
- ryzyko obowiązkowej kwarantanny w zakładach Spółki,
- ryzyka spowodowane paraliżem administracji lokalnej i centralnej (nadzór budowlany, straż pożarna, sanepid itp.),
- ryzyka obostrzeń sanitarnych w krajach do których eksportowane są produkty Spółki.

Określenie prawdopodobnego wpływu powyższych ryzyk na przychody i wyniki operacyjne PROJPRZEM MAKRUM S.A. w perspektywie najbliższych kwartałów nie jest, na dzień dzisiejszy możliwe, z uwagi na bardzo dużą zmiennych oraz bardzo dynamiczną sytuację epidemiczną, rynkową oraz prawną.

Aktualny umiarkowany wpływ pandemii na działalność Spółki może ulec diametralnej zmianie w zależności od rozwoju epidemii, a w szczególności działań rządu polskiego oraz rządów innych krajów w zakresie:

- drastycznych obostrzeń sanitarnych,
- ograniczeń w poruszaniu się obywateli jak i przemieszczaniu towarów i materiałów,
- ograniczeń nakładanych na przedsiębiorców, w tym ewentualny zakaz funkcjonowania zakładów produkcyjnych czy też prowadzenia budów (maksymalna ilość jednorazowo zatrudnionych, ograniczenia branżowe itp.),
- zamknięcie granic dla przepływu towarów i materiałów,
- ograniczenia w dostępie do mediów,

Równocześnie Zarząd PROJPRZEM MAKRUM S.A. informuje, iż wdrożony został w zakładach produkcyjnych Spółki oraz w Spółkach zależnych, w tym na budowach, szereg dodatkowych procedur sanitarnych jak i organizacyjnych (jak praca zdalna części pracowników czy podział załogi na zmiany), a zakłady zostały wyposażone już w lutym br. w dodatkowe środki dezynfekcyjne oraz środki ochrony osobistej.

Zarząd PROJPRZEM MAKRUM S.A. na bieżąco monitoruje sytuację związaną z zagrożeniem epidemicznym w kraju oraz działania osłonowe rządu i samorządów i będzie reagował adekwatnie do sytuacji w celu zapewnienia możliwie najlepszych wyników finansowych Spółki jednocześnie mając na uwadze bezpieczeństwo i zdrowie klientów oraz pracowników Spółki i jej Spółek zależnych.

29. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej uprawnionej do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Obowiązkowe badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	240	210
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego (jednostkowe i skonsolidowane)	70	65
Razem	310	275

Wynagrodzenie zarówno za 2019 rok, jak i za 2018 rok dotyczy Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa

30. Świadczenia pracownicze

30.1. Programy akcji pracowniczych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała programu akcji pracowniczych.

30.2. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	Zobowiązania i rezerwy	
	31.12.2019	31.12.2018
<i>Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:</i>		
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 088	947
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 074	1 009
Podatek dochodowy od osób fizycznych	292	349
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	504	555
Pozostałe ZFŚS	265	185
Pracownicze Plany Kapitałowe	19	-
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	3 242	3 045
<i>Inne długoterminowe świadczenia pracownicze:</i>		
Rezerwy na odprawy emerytalne	295	271
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	295	271
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	3 537	3 316

30.3. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emeryturę kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Podsumowanie świadczeń pracowniczych netto, kwotę rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	271	259
<i>Koszt bieżącego zatrudnienia</i>	-	-11
<i>Zwiększenie rezerwy w roku</i>	24	23
Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku	295	271

30.4. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Spółka odstąpiła od tworzenia funduszu i zaprzestała dokonywania okresowych odpisów. Obecnie Fundusz dotyczy rozliczenia pożyczek udzielonych jej pracownikom w latach ubiegłych.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
<i>Odpis na ZFŚS</i>	2 174	2 172
<i>Pożyczki udzielone pracownikom</i>	-20	-26
<i>Zobowiązania z tytułu Funduszu</i>	-1 706	-1 706
Razem	448	440
Środki pieniężne	182	254
Saldo po skompensowaniu	266	186

31. Instrumenty finansowe

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Klasa instrumentu finansowego	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
<i>Długoterminowe aktywa finansowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		
Pozostałe aktywa finansowe	8 005	5
Pożyczki	1 003	-
<i>Krótkoterminowe aktywa finansowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		
Pozostałe aktywa finansowe	6 592	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	23 349	22 781
Pożyczki	728	4 728
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 612	1 604
<i>Krótkoterminowe aktywa finansowe - wyceniane wg wartości godziwej przez wynik</i>		
Pochodne instrumenty finansowe	357	-
Razem	42 646	29 118

Klasa instrumentu finansowego	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
<i>Długoterminowe zobowiązania finansowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu:</i>		
Oprocentowane kredyty i pożyczki	6 671	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	3 035	952
<i>Krótkoterminowe zobowiązania finansowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu:</i>		
Oprocentowane kredyty i pożyczki	26 821	17 840
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 323	2 391
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	23 111	22 906
<i>Krótkoterminowe aktywa finansowe - wyceniane wg wartości godziwej przez wynik</i>		
Pochodne instrumenty finansowe	-	58
Razem	60 961	44 147

W przypadku instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, ich wartość godziwą ustala się na podstawie parametrów pochodzących z aktywnego rynku (ceny sprzedaży i zakupu). Wartość godziwa instrumentów finansowych nie różni się istotnie od wartości bilansowej głównie ze względu na krótki termin zapadalności, a w przypadku długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych - rynkowość ich warunków.

W okresie sprawozdawczym zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w 2018 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z tych poziomów do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

32. Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych

Różnice pomiędzy bilansowymi zmianami a zmianami wykazywanymi w rachunku przepływów pieniężnych	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania wraz z rezerwami
Saldo na dzień 31 grudnia 2018	24 827	26 768
Saldo na dzień 31 grudnia 2019	22 920	26 921
Zmiana	1 907	153
Wpływ ze sprzedaży udziałów jednostce zależnej (-)	-631	-
Wpływy z tytułu sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych (-)	-8 138	-
Rozliczenie zaliczek z tytułu sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	-	1 246
Niezapłacone zobowiązania na nabycie niefinansowych aktywów trwałych	-	-756
Zapłacone zobowiązanie z tytułu Dywidendy	-	3 590
Rozliczenie zaliczek z tytułu sprzedanych wyrobów gotowych	1 764	-
Prezentacja w rachunku przepływów pieniężnych	-5 098	4 233

33. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana nie występuje.

34. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Następujące tabele przedstawiają łączne kwoty transakcji zawartych ze wszystkimi podmiotami powiązanymi za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 i 31 grudnia 2018 oraz salda rozrachunków na dzień 31 grudnia 2019 roku i dzień 31 grudnia 2018 roku:

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - SPRZEDAŻ I NALEŻNOŚCI	SPRZEDAŻ		NALEŻNOŚCI	
	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Sprzedaż do:				
Podmiot dominujący	3 967	2	4 824	632
Grupa Kapitałowa Immobile S.A. - należności handlowe	3 967	2	4 824	1
Grupa kapitałowa Immobile S.A. - z tytułu sprzedaży udziałów spółki zależnej MAKRUM Sp. z o.o.	-	-	-	631
Podmioty zależne:	83 727	70 699	7 992	7 178
Projprzem Budownictwo Sp. z o.o.	51	177	21	107
PROMstahl Polska Sp. z o.o.	8 685	9 162	3 066	581
PROMstahl GmbH	66 190	53 133	2 190	3 324
Modulo Parking Sp. z o.o.	8 801	8 227	2 715	3 209
PROMstahl Polska Sp. z o.o. - odpis należności	-	-	-	5
PROMstahl GmbH - odpis należności	-	-	-	38
Inne podmioty powiązane:	529	10 495	441	8 173
CDI Konsultanci Budowlani Sp. z o.o.	-	17	-	-
ATREM S.A.	-	-	1	-
Makrum Development Sp. z o.o.	61	-	15	-
CDI 2 Sp. z o.o.	1	-	12	-
Hotel 1 Sp. z o.o.	241	7 186	136	8 138
CDI 5 Sp. z o.o.	1	15	-	35
CDI 6 Sp. z o.o.	225	3 277	277	-
Razem	88 223	81 196	13 257	15 983

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - ZAKUP I ZOBOWIĄZANIA	ZAKUP		ZOBOWIĄZANIA	
	od 01.01 do 31.12.2019	od 01.01 do 31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Zakup od:				
Podmiot dominujący	1 971	1 815	142	50
Grupa Kapitałowa Immobile S.A. - zobowiązania handlowe	1 971	1 815	142	50
Grupa Kapitałowa Immobile S.A. - z tytułu wyemitowanych obligacji	-	-	-	-
Podmioty zależne:	8 638	2 964	903	1 072
Projprzem Budownictwo Sp. z o.o.	6 572	1 511	127	403
PROMstahl Polska Sp. z o.o.	461	564	538	587
PROMstahl GmbH	543	888	156	81
Modulo Parking Sp. z o.o.	1 062	1	82	1
Inne podmioty powiązane:	640	1 718	342	267
CDI Konsultanci Budowlani Sp. z o.o.	469	464	321	201
Focus Hotels Sp. z o.o.	42	41	9	7
Makrum Development Sp. z o.o.	31	1 106	-	40
Nobles Sp. z o.o.	2	6	-	1
Hotel 1 Sp. z o.o.	86	14	-	18
Focus Hotel 1 Sp. z o.o.	-	-	-	-
CARNAVAL Sp. z o.o.	2	-	2	-
CDI 2 Sp. z o.o.	8	-	10	-
CDI 5 Sp. z o.o.	-	87	-	-
Razem	11 249	6 497	1 387	1 389

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - POŻYCZKI	Pożyczki udzielone/otrzymane w okresie 01.01.2019-31.12.2019	31.12.2019		31.12.2018	
		Udzielone w okresie - saldo	Skumulowane saldo	Udzielone w okresie - saldo	Skumulowane saldo
Pożyczki udzielone:					
Jednostkom powiązanym - krótkoterminowe	5 940	728	728	4 802	4 728
Jednostkom powiązanym - długoterminowe	1 003	1 003	1 003	-	-
Razem	6 943	1 731	1 731	4 802	4 728
Pożyczki otrzymane:					
Od Jednostek powiązanych	6 743	4 806	4 806	3 024	-
Razem	6 743	4 806	4 806	3 024	-

34.1. Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała spółki stowarzyszonej.

34.2. Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Spółka nie była współnikiem we wspólnym przedsięwzięciu.

34.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Warunki transakcji przeprowadzonych z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od transakcji przeprowadzonych na zasadach rynkowych.

34.4. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W okresie objętym sprawozdaniem Spółka nie udzieliła żadnemu członkowi Zarządu pożyczki.

34.5. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Emitent wykazuje transakcje z członkami Zarządu PROJPRZEM MAKRUM S.A. i tak w 2019 roku Spółka wypłaciła należne wynagrodzenie za pełnioną funkcję Prezesa Zarządu jak i Wiceprezesa Zarządu, które zaprezentowano jako wynagrodzenie w nocie 35.

35. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej

35.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej

Wynagrodzenie członków Zarządu	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2019-31.12.2019 w tys. PLN	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2018-31.12.2018 w tys. PLN
Szczeblewski Piotr - Prezes Zarządu	575	455
Szczechowski Dariusz - Wiceprezes Zarządu	455	362
Gołowski Andrzej - Wiceprezes Zarządu - za okres od 01.01.2019 do 27.05.2019	195	160
Razem	1 225	977

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2019-31.12.2019 w tys. PLN	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2018-31.12.2018 w tys. PLN
Jerzy Rafał	60	60
Winiecki Sławomir	60	60
Marczuk Marcin	60	60
Kamiński Sławomir	78	78
Skrocki Dariusz	90	90
Fortuna Piotr	78	78
Razem	426	426

36. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku kształtowało się następująco:

	<i>od 1 stycznia do 31 grudnia 2019</i>	<i>od 1 stycznia do 31 grudnia 2018</i>
Pracownicy umysłowi	84	103
Pracownicy fizyczni	201	175
Razem	285	278

37. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 20 lutego 2020 roku PROJPRZEM MAKRUM S.A. podpisał umowę na zakup udziałów od spółki DPS Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy. Cena zakupu udziałów wynosiła 10.000,00 zł, spółka została nabyta w ramach realizacji nowego segmentu Emitenta i datą nabycia weszła w struktury Grupy Kapitałowej PROJPRZEM MAKRUM S.A.

W dniu 4 marca 2020 roku została powołana i zarejestrowana nowa spółka zależna PROMSTAHL Limited z siedzibą w Wielkiej Brytanii. Spółka ma na celu realizację sprzedaży w segmencie systemów przeładunkowych.

Projprzem Makrum S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr 2/2020 z dnia 6 marca 2020 roku, iż otrzymał informację, że Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. podjął uchwałę, zgodnie z którą w dniu 9 marca 2020 r. dokona konwersji 541.750 akcji imiennych Projprzem Makrum S.A. na akcje na okaziciela.

Zarząd PROJPRZEM MAKRUM S.A. z uwagą analizuje wpływ pandemii koronawirusa na działalność operacyjną i sytuację finansową Spółki oraz Grupy.

Na dzień dzisiejszy nie zaobserwowano znaczącego wpływu pandemii na prowadzoną działalność w poszczególnych segmentach operacyjnych Spółki.

W zakresie produkcji systemów przeładunkowych PROMStahl nie są obserwowane znaczące ograniczenia po stronie pozyskiwania zleceń jak i dostaw materiałów i podzespołów czy też pracy podwykonawców. Stan zamówień jest na analogicznym poziomie jak w roku poprzednim. Zapasy podstawowych komponentów do produkcji kształtują się (poza zapasem stali) na poziomie od dwóch do sześciu miesięcy. Sprzedaż i dystrybucja odbywa się bez większych zakłóceń.

Podobnie dzieje się w zakresie produkcji systemów parkingowych MODULO, z zastrzeżeniem, iż portfel zamówień jest znacząco wyższy niż w roku poprzednim.

W stosunku do produkcji i sprzedaży maszyn MAKRUM pozyskiwanie zleceń jak i produkcja przebiegają na zabudżetowanym poziomie. W ciągu ostatnich 14 dni przed datą publikacji niniejszego sprawozdania finansowego podpisano dwie umowy na realizację projektów maszynowych na łączną kwotę około 5,0 mln PLN, a na ich realizację Spółka pozyskała finansowanie bankowe.

W związku z wystąpieniem pandemii koronawirusa zidentyfikowane zostały najważniejsze grupy ryzyka związane z obecnym i sygnalizowanym stanem pandemii, otoczeniem prawnym i rynkowym.

- ryzyko obowiązkowej kwarantanny w zakładach Spółki,
- ryzyka spowodowane paraliżem administracji lokalnej i centralnej (nadzór budowlany, straż pożarna, sanepid itp.),
- ryzyka obostrzeń sanitarnych w krajach do których eksportowane są produkty Spółki.

Określenie prawdopodobnego wpływu powyższych ryzyk na przychody i wyniki operacyjne PROJPRZEM MAKRUM S.A. w perspektywie najbliższych kwartałów nie jest, na dzień dzisiejszy możliwe, z uwagi na bardzo dużą zmienność oraz bardzo dynamiczną sytuację epidemiczną, rynkową oraz prawną.

Aktualny umiarkowany wpływ pandemii na działalność Spółki może ulec diametralnej zmianie w zależności od rozwoju epidemii, a w szczególności działań rządu polskiego oraz rządów innych krajów w zakresie:

- drastycznych obostrzeń sanitarnych,
- ograniczeń w poruszaniu się obywateli jak i przemieszczaniu towarów i materiałów,
- ograniczeń nakładanych na przedsiębiorców, w tym ewentualny zakaz funkcjonowania zakładów produkcyjnych czy też prowadzenia budów (maksymalna ilość jednorazowo zatrudnionych, ograniczenia branżowe itp.),
- zamknięcie granic dla przepływu towarów i materiałów,
- ograniczenia w dostępie do mediów,

Równocześnie Zarząd PROJPRZEM MAKRUM S.A. informuje, iż wdrożony został w zakładach produkcyjnych Spółki oraz w Spółkach zależnych, w tym na budowach, szereg dodatkowych procedur sanitarnych jak i organizacyjnych (jak praca zdalna części pracowników czy podział załogi na zmiany), a zakłady zostały wyposażone już w lutym br. w dodatkowe środki dezynfekcyjne oraz środki ochrony osobistej.

Zarząd PROJPRZEM MAKRUM S.A. na bieżąco monitoruje sytuację związaną z zagrożeniem epidemicznym w kraju oraz działania ostonowe rządu i samorządów i będzie reagował adekwatnie do sytuacji w celu zapewnienia możliwie najlepszych wyników finansowych Spółki jednocześnie mając na uwadze bezpieczeństwo i zdrowie klientów oraz pracowników Spółki i jej Spółek zależnych.

Bydgoszcz, dnia 31 marca 2020 roku

Podpisy Zarządu:

Wiceprezes Zarządu
Dariusz Szczechowski

Prezes Zarządu
Piotr Szczebblewski

BUCHALTER Sp. z o.o.